

Domoljub

V Ljubljani, 26. avgusta 1936

Čelo 49 • Stev. 35

Protiverska borba v Španiji

Verodostojna poročila povedo, da je marksistični val na Španskem že v prvih dveh letih vpeljal 63 velikih šol, med njimi pet univerz, porušil dalje 58 zgodovinskih cerkv, 730 hiš, 26 tovarn, poleg tega je razdejval 58 železniških mostov, razdril 31 cest, 66 železniških prog na dolge razdalje, porabil je 10.824 kg dinamita za take »kulturne namene. Razen neštetihih umorov v prvih dneh revolucije in pri oktobrskem uporu leta 1934. v Asturiji, ima marksistični režim v Španiji na svoji vesti 1027 umorov in 1750 atentatov. Žrtve so v veliki večini bili vzgledni katoliki, duhovniki, redovne osebe in katoliški voditelji. Kaj pa šele danes, ko teče bratomorna kri že dobra dva meseca v najhujših grozodejstvih. Vprašanje je, odkod ta nečloveški pojav, in sicer v tako katoliški Španiji.

Leta 1930. je pisal naš »Bogoljub« na strani 279 sledeče: Španija je bila že od nekdaj katoliška dežela. V novejšem času se pa neprestano pojavljajo revolucionarni poizkusi sovražnosti proti cerkvi in podobno. Odkod to? Dovolj je, če povemo, da se je v štirih letih od leta 1923. do 1927. število framsonskih lož povečalo od 43 na 127. Vse naredbe za pomirjenje v deželi ne bodo nič izdale, če bodo pustili, da se bo še naprej raztezalo framsonsko, ki seje mržnjo do Cerkve in ustvarja nered.

»El Debate«, edini res katoliški list na Španskem, je že leta 1931. nekaj tednov pred prvim velikim političnim preobratom napovedoval, kaj je pričakovati in da je tako moralo priti, kajti — tako je pisal — katoliška Španija nima katoliškega časopisa. Zmaga svobodomiselnih republikancev bo zmaga brezverskih in veri sovražnih časopisov. Tej trditvi dosledno so izjavili ob svojem izgonu iz Španije juzitje sledeče: Imeli smo polno lepih ustanov, toda premalo katoliškega časopisa. Imeli smo lepe cerkve, znamenite samostane, šole in vzgajališča, toda časopisa nismo imeli, ki bi jih branilo. Prišla je revolucija, zaplenili so cerkve, samostanske hiše in zavode, vrgli redovnike iz šol in mi smo postali brez moči napram nasilju, ker nismo imeli močnega katoliškega tiska. Pravijo pravi: Ohraniti se more samo to, kar se zna braniti, uspešna obramba pa je danes odvisna od dobrega tiska.

Nas bivši izseljeniški duhovnik Drago Oberžan piše v svoji knjigi Katoliška akcija (Maribor 1936, str. 32): »Španski jezuitski pater mi je na moje začudenje, kako je moglo v tako katoliški Španiji, kjer pride na 450 vernikov po en svetni duhovnik, priti leta 1930. tako daleč, prav resno odgovoril: Če sem odkritosrčen, moram priznati, da je navse-

zadnje le veliko krivo duhovništvo, ki ni umevalo časa. Pozneje sem zvedel, da ni med španskim ljudstvom in duhovščino skoraj nobenega stika, na drugi strani pa, da je v Španiji ogromno število samo mašnikov, to je takih duhovnikov, ki le mašujejo (največ po privatnih družinskih kapelah) in ne opravljajo nobenih dušnopastirskih služb; ti imajo tudi manjšo izobrazbo, kakor praktični dušni pastirji. Torej verniki brez pridig, brez pouka, brez jasnih načel glede socialnih vprašanj. Sedaj razumemo, zakaj se tudi slovensko protiversko časopisje tako trudi, da bi pognalo slovensko duhovščino »v zakristije«.

Glavno revolucionarno delo v Španiji vrši Bela Kun. Kdo je to? Po rodu je Madjar, ki je že leta 1919 skušal zboljševizirati Ogrsko. Ko pa je njegovo delo doživelo poraz, je zbežal v Rusijo, kjer so ga v Moskvi sprajeli z velikimi častmi. Takoj so mu poverili različne kaznovalne pohode, ki jih je izvršil z brezprimerno krutostjo. Kjerkoli je nastopil, povsod je vpeljal tako strahovanje, da ga je smatral celo ustanovitelj črke, za pretiranost. Tako je n. pr. Bela Kun dobil obnovo z glavnim komandantom Vorošilovim nalogo, da uduši Tambovsko kmečko vstajo in izvršil je to nalogo z nečuvno okrutnostjo. Cele vasi

je kratkomalo izbrisal iz zemeljskega površja, a njihove stanovce je v pravem pomenu besede iztrebil. V celi tej okolici je ostala nepoškodovana samo ena hiša, to je hiša komisarja za zunanje zadeve Čičerina. Vse druge hiše so bile požgane ali porušene z dinamitom.

Pozneje so poslali Bela Kuna na polotok jakov. Tem vojakom so obljubili, da jih bo jakov. Tem vojako mso obljubili, da jih bo sovjetska vlada pomilostila, če položijo orožje. Pod to obljubo so se vojaki podali, toda namesto pomilostjenja, je začel Bela Kun strašno krvoprelitje med njimi. V teku dveh mesecev je bilo ustreljenih na Krimu 40.000 vojakov, medtem ko so bili ostali pregnani v Sibirijo. Tako trinoštvo je razjarilo celo vodstvo črke, tako da so mu za nekaj časa vzeli vsako umešavanje v javne zadeve, izvzemši vodstvo madjarskega oddelka kominterne.

Po kratkem času pa je bil Bela Kun imenovan za profesorja Leningrajske akademije. Leta 1930 je pa zopet prišel v milost pri sovjetskih vlastodržcih. Od takrat so mu poverjeni zopet važni posli; med tem zlasti to, da so vse niti svetovne komunistične revolucije stekajo v njegovih rokah. In tako se čuti njegova roka pri vseh komunističnih poizkusih — kakor je bilo to zadnja leta na Dunaju, v Braziliji, v Holandiji in sedaj še prav posebno na Španskem.

Slovenski tabor v Novem mestu

V vseh važnejših dobah naše zgodovine zasledimo velike ljudske tabore. Na velikih ljudskih taborih pri Gospej Sveti so naši pradedje ustoličevali svoje vojvode, godove in praznike tako v poganski, kakor tudi v krščanski dobi je naše ljudstvo že v najstarejši dobi in sklozi ves srednji vek do najnovejše dobe slavilo z znamenitimi tabori na božjepotnih vrhuncih naše lepe domovine; in po znameniti marčni revoluciji, po l. 1848, smo se zopet kot narod uveljavljali na mogočnih slovenskih ljudskih taborih. Tudi danes, ko gre za biti ali ne biti, ko je treba biti pripravljen v bodočnosti (kajti Bog ve, kaj nas še čaka) za naše verske in narodne svetinje dati tudi življenje, tudi danes, trdim, ko živimo tako rekoč na prelomu stoletja, je potrebno, da se zbiramo na take tabore. Zbirajmo se in kot en mož izpovejmo svojo voljo:

1. Ne pustimo, da bi se kdo dotikal naših verskih in narodnih svetinj!

2. Hočemo v javnem življenju pravičnost, poštenost in svobodo, tako svobodo, da bo možna svobodna ljudska kontrola nad narodnim premoženjem in da se bo ljudstvo lahko vedno svobodno odločevalo po svoji vesti za

upravitelje tega premoženja in za upravljanje države, za katero se je odločilo in jo pomagalo ustvarjati.

3. Hočemo, da se družba, t. j. javna uprava, zopet postavi na vekovita krščanska načela; le tako bo namreč spet zavladalo blagostanje, ki ga danes ni, ker ga je uničil pogansko-brezerčni kapitalizem.

4. Odklanjamo nenaravni in na težkih zablodah grajeni komunistični val, ki želi preko naših hrbtov preplaviti in zasužnjiti krščansko Evropo. Na boj proti temu največjemu sovražniku vseh krščanskih dobrin naj se zganejo vsi odločujoči činitelji države (ne le nekateri), katerih brezbriznost je lahko usodna za našo bodočnost.

Te zahteve kličejo, da jih slovesno potrdimo na vseh sodobnih slovenskih ljudskih taborih, če nečemo, da nas zgodovina ne bo obsodila, da smo ob najbolj odločilnih trenutkih zgodovine držali roke križem. Bodimo zopet branilci zapadne Evrope, kakor smo bili za časa turških napadov!

Tudi slovenski ljudski tabor v Novem mestu naj ima več, kakor samo trenuten pomen. Naj bo po važnosti in veličastnosti klič

zar k vsemu temu, kar smo gori navedli. Da bo pa dosegljivi tudi zunanji sijaj mogočne udeležbe in vta velike strnjene čiste discipliniranega naroda, je potrebno, da vsi prej vsaj nekoliko premislimo, kako bi se dalo na čim priprostejši način manifestirati to, kar nam skrivoma tli v srcu in kar neradi pokažemo javno ob navadnih, delavnih dneh. Na veliki praznik slovenske misli v Novem mestu pa bomo, da pride na dan čimveč ljubezni in čustva, ki se je dolgo skrivalo, za največje uveljavljanje našega naroda in za našega velikega in zvestega voditelja dr. Korošca!

1. Da bo udeležba velika, mislim, da o tem ni treba dvomiti. Težki časi so seveda, toda kaj premore žrtve, o tem priča lanski evharistični kongres. Sicer pa naj si vsak tako uredi, da ga bo stalo čim manj. Kar vas je z Dolenjskega in iz Bele Krajine, kar na vrtovih, kolesa, na konje ali pa peš! Nihče pa naj ne bo na ta dan, posebno Dolenjci in pa Belokranjci, doma! Zapomnite si, dolenjski možje in fantje, ta dan je dolenjska metropola naša, sedaj jo boste zopet zavzovali, saj je ne boste prvič! Se še spomnite, ko je bilo Novo mesto nemško gnezdo; danes ni več, je drugačno (liberalno gnezdo namreč); tudi to ne bo dolgo. Na vas je, da Novemu mestu vi prvi to poveste! Volitve v jeseni pa bodo vaše besede potrdile, upajmo! Da se mu boste lepo predstavili kot zvesti in verni slovenski sinovi, zato ta dan oblecite *narodne noše*; tudi naša dekleta in žene naj ne pozabijo avb, kajti zapomnite si, da bo to slovenski tabor, ne navaden političen shod! — Kar vas bo prišlo iz oddaljenih krajev — vabljeni ste vsi na ta slovenski tabor — tako »Pridi Gorenje z mrzle planine«, kot tudi ti, Stajerci, z zelenih stajerske domovine; prav vsi bratje Slovenci, vsaj enkrat se zberite v naši ljubi, gostoljubni Dolenjski! Vozili bodo ta dan najbrž tudi posebni vlaki (kako bo, bomo še naznanili). Za maše pa bo preskrbljeno; kdor jih ne bo opravil doma, bo imel priliko nadoknaditi v frančiškanski cerkvi (ob 7, pol 8 in ob 8).

2. Vsak tabornik naj si pri svoji krajevni organizaciji že prej nabavi poseben znak, trobojnico z napisom, ki se bo dobil za 1 Din. Brez tega znaka ne bo nihče pripuščen na tabor. Kdor je pa tako reven, da tega ne bo zmogel, pa naj sporoči odboru v Novem mestu, da ga bo dobil zastopnik.

3. Vsi taborniki se bodo zbrali že pred mestom v dveh skupinah. Oni, ki pridejo z *leve strani Krke*, po železnici iz smeri Ljubljana—Novo mesto, ali od Straže, ali iz Mirenске doline, ali pa po cestah iz Lašče, Ribniške doline, iz okolice Muljave, Žužemberka, Soteske, Straže itd., ali iz Višnje gore, Trebnjega itd., bodisi iz Krškega in Brežice, Šmarjote, St. Petra itd., se bodo zbrali na *prvi gostilni Kozakove*. Oni pa, ki bodo prišli z *desne strani Krke*, to so vsi Belokranjci (naj izstopijo v Kandiji), iz občin Črmošnjice, Toplice, Smihel-Stopiše, St. Jerneja, iz občin pod Gorjanci itd., pa se bodo zbrali na *cesti od Klementiča nanagor*. Zbiranje bo od 8 do pol 9 (za prihod vlakov bo posebno oznanilo).

4. Točno ob pol 9 bosta krenila z godbami na trg dva spreveda, kjer bosta zasedla *prostor pred tribuno*. V sprevodu gredo najprej konjeniki (po eden iz vsakega kraja naj nosi po možnosti slovensko zastavo!), za konjeniki stopajo narodne noše, nato godbe, za godbo kolesarji, za kolesarji pa ostali taborniki. — Med sprevedom se lahko poje in vzklikal!

2

Stojmo trdno!

»Klerikalizem« je tisto prazno strašilo, ki ga postavlja »združena opozicija«, posebej še »kmetijske«, v turščico slovenske zemlje, da z njim strši in podi svoje vrane in vrabce in jih drvi tja, kjer jih boče imeti. »Klerikalizem«, »klerikalizem« krokaže te vrane in čivkajo ti vrabci, da odmeva od tega čivkanja in krokanja po vsej slovenski zemlji že 80 let. Pa ne le to. Naj bi že čivkali in krokali, če jim je kljun tako zrasel; toda pod pretvezo »klerikalizem« bujskajo brata na brata, soseda na soseda, Slovenca na Slovenca, goljosi, podžigajo, kurijo neprestano sovraštvo med rojaki.

Takega v tem oziru ni nikjer, kakor na Slovenskem.

Govoril sem z vojaškim duhovnikom, ki je služil med Nemci, med Srbi in Hrvati. In mi je rekel: V Gradcu sem živel med tridimi Nemci; vsi so vedeli, da sem Slovenec, pa so me vsi spoštovali in radi imeli. Med Srbi sem živel mirno, nisem čutil nobene mržnje. In med Hrvati je duhovnik spoštovan. Na Hrvaškem se o »klerikalizmu« sploh ne govori. Tega medsebojnega šuntanja nič ne poznajo. Ali je zato narod morda na slabšem?! Samo na Slovenskem je ta grdobija, da se sinovi ene matere med seboj ne morejo tretati, da nekateri ščujejo rojaka na rojaka kakor psa na mačka, da se rujeta med seboj, renčata in grizeta. Nikjer (v rednih razmerah, izvzeti moramo seveda komuniste), nikjer takega sovraštva do duhovnikov in tistih, ki so jim vdani, kakor v tej ubogi Sloveniji. Pojdite v Italijo in se boste tega naučili. Tudi med Nemci in Madžari ne. O Hrvatih in Srbih smo že povedali. Srbom v Beogradu se gajusi, ko vidijo kako Slovenci — zagrizeni liberalci — Slovence na višjih mestih črni, ovajajo, skušajo v žlici vode vtisniti! To je slovenska, posebej še kranjska posebnost, »specialitet«.

Slovenci imamo seveda posebno veliko vzroka med seboj se vojskovati, preganjati, uničevati! Malo nas je, kakor nobenega naroda okoli nas, naši rojaki tam za mejo umirajo. Ko bi morali vse moči združiti in napeti, da rešimo naroda, kolikor ga moremo, se nam pa vsa moč ubije in razbije v medsebojnem boju! In to delajo tisti, ki se imenujejo »narodni« — pristno po slovensko: »nacionalni«. Njih »nacionalizem« obstoji v tem, da skušajo uničiti svoje sorojake. Ze zdaj grozijo in kujejo načrte, kako se bodo grozovito znesli nad nami, ko pridejo spet do oblasti. V zahvalo za to, ker zdaj vlada

5. Zborovanje se prične takoj po sprevodu. Govori se bodo zaradi lažjega razumevanja prenašali z zvočniki. Na zborovanju bodo govorili ministri ter zastopniki in voditelji ljudstva. Svojo udeležbo so dosedaj prijavili gospodje ministri: dr. Krek, dr. Kožulj, dr. Cvetkovič in dr. Kulovec; povabljen je tudi voditelj slovenskega naroda, dr. Korošec. Zborovanje bo končano do 12, da bo vsakomur omogočen povratek a popoldanskim vlakom.

Ze načrt kaže, da bo to zborovanje v zgodovini Dolenjske nekaj edinstvenega. Zato naj vlada povsod red in disciplina, da bomo kot strnjena vojska, kot en moč, manifestirali za skupne cilje in ideale ter za svojega voditelja dr. Korošca!

z njimi tako mlo postopa, da krivice, ki so jih storili, še davno niso poravnane, se bodo nad nami kruto maščevali! Tudi imajo natančno zračunano, kdaj da bo to. Samo da so v teh računih včasih malo zmotijo! Če jih en obrok goljufa, pa postavijo drugega. Kakor je »Domoljub« enkrat že dobro povedal: »Jutri, gotovo pa pojutrinim.« Ta jutri in po jutrinim je pa vsak dan. In tako se trošijo dan za dnem, da bo zdaj, zdaj! In kadar bo, takrat pa gorje vam, klerikalci! Ze zdaj si delajo skomine na to.

Brigajo se ti petentirani narodnjaki za svoje rojake tam za mejo, da bi jih reševali! Saj tam ni korit, h katerim bi se mogli prikriti; tam ni nobenega upanja, da bi mogli do česa priti. Rešujejo naj tamošnje Slovence, če hočejo, duhovni, ki so še edini pionirji slovenstva tam! Kajti če ti odnehajo, je jutri tam slovenstva konec. Pa naših »nacionalistov«, jugoslovenov, to nič ne moti in ne briga. V zahvalo, da duhovščina tam slovenstvo straži, tukaj »narodnjaki« naprednjaki mečejo kamenje vanjo, pod noge, ali ji vsaj nasprotujejo in kljubujejo, kolikor morejo.

Mene je ta domača vojska vedno hudo bolela. In rekel sem: Storit je treba vse, kar je mogoče, da se ji vendar enkrat konec napravi! In poskušal sem na vse načine, toda zaman. Spoznal sem, da oni miru ne marajo.

Od takrat sem nad spravo obupal. Vojska, ki se je začela z Abelom in Kajnom, se bo nikoli prenehala. Kakor v svetu sploh ne, tako tudi med Slovenci ne. Zalostna je resnica, da se ta peščica ljudi bje za žive in mrtve, a taka je. Če pa vojska še mora biti, potem jo je treba pač krepko vojevati! In zato kličem v teh šankah: Stojmo trdno! Rad bi zmotenec pripeljal do spoznanja, da so v zmoti; rad bi, da bi se otroci ene matere ljubili in ne sovražili. Ker je pa vsaka prepričevalna in pomirjevalna beseda zaman, zato kličem tobi, dobro verno katoliško ljudstvo: Stoj mi trdno! Stoj mi trdno in pripravi se za prihodnje boje! Kajti boji nas še takajo!

K.

Tudi proti kapitalizmu

V »Katoliku« čitamo med drugim tudi sledeče:

Kakor komunizem, tako je tudi kapitalizem protikrščanski in protiverski. Oba ne priznavata duhovnih vrednot. Da vzdržijo visoke cene raznim proizvodom so kapitalisti v letu 1935. napravili tudi to-le:

V Braziliji so uničili sedem milijonov vreč kave. V Združenih ameriških državah so uporabili dva milijona ton koruze kot gorivo za lokomotive in brea potrebe poklali šest milijonov prašičev. V francoski Bretagni so zmetali v enem dnevu v morje pol milijona rib. V Los Angelesu v Ameriki so zlili v morje dnevno 20.000 litrov mleka.

Zato bo imela naša borba proti brezbožnemu in protisocialnemu komunizmu — trdi »Katolik« — viden uspeh samo tedaj, ko bo strta glavna kapitalistična zmaja. Naše mnenje je — pravi »Katolik« — da se je treba v večji meri in bolj brezobzirno boriti proti kapitalizmu, kakor proti komunizmu.

V vsako hišo Domoljuba!

Šiške svečanosti: Na sliki vidimo prizor, ko duhovščina po končani službi božji odhaja od močnega oltarja v samostan

Prizor iz bratomorne vojne v Španiji: Med množico beguncev, ki so morali zapustiti svoje domove, dele živč in obleko

poveča delovanje
organizma in ubla-
žuje bolečine. Boljši
krvni obtok dosežete
z ASPIRIN tabletami,
tem neškodljivim
sredstvom proti pre-
hlajenju, revmatizmu
in zobobolu.

Vseka
tableta ima
vrtanjen
Bayer-jev
križ

ASPIRIN

V. z. »Juglas« k. d., Zagreb.
Oglas je reg. pod Š. Br. 12.314 od 25. VI. 1934.

Kadar angleški kralj ne vlada, hoče živeti po-
polnoma po domače. Na sliki ga vidimo na skraj-
ni desni strani, kako se lahko oblečen spreha
po obali Jadranskega morja.

Slika iz Španije: Komunisti streljajo na kri-
stusov kip, ki stoji blizu Madrida.

KAJ JE NOVEGA

ZAHVALE

Podpisani Obrstar Ivan se najsrčneje zahvaljujem upravi »Domoljuba« za poslanih 1000 dinarjev, ker mi je kot naročniku »Domoljuba« dne 5. avg. letos pogotela hiša in hlev. »Domoljuba« vsakomur priporočam kot dober kristjanski list, ki tudi v nesreči pomaga.

Vrh št. 3. p. Hinje, 18. avg. 1936.

Obrstar Ivan I. r.

★

Podpisani se zahvaljujem upravi »Domoljuba« za poslano podporo 1000 Din. ker mi je 19. 7. 1936 pogotela hiša. Vsakomur priporočam, naj bo naročen na »Domoljuba« in pravočasno poravnava naročnino. Jaz mu ostanem zvest do smrti.

Študenec št. 4, pri Stični, 16. avg. 1936.

Jože Vrbovec I. r.

OSEBNE VESTI

d Angleški kralj je po obisku Raba, Splita, Trogirja in raznih otokov odpotoval v Boko Kotorsko in dalje proti Grčiji.

d Obrtniško razstavo v št. Vidu sta obiskala tudi vojvoda Kentski in knez namestnik Pavle.

d Za jugoslovanskega poslanika v Buenos Airesu v Ameriki je imenovan vseučiliški profesor dr. Izidor Cankar iz Ljubljane.

d Zlato poroko sta obhajala Janex in Marija Gornik pri Sv. Petru pri Mariboru.

d Za izseljenskega komisarja v nemškem Düsseldorfu je imenovan Mirko Kranjc, uradnik izseljenskega odseka ministrstva za socialno politiko.

d Za sodnika prizivnega sodišča v Ljubljani je imenovan dr. Rudolf Ogoreutz. S tem je temu gospodu popravljena krivica, ki jo je zagrešil nad njim bivši režim, ko ga je brez vzroka predčasno upokojil.

DOMAČE NOVICE

d Volitve v Trgovsko in obrtno zbornico v Ljubljani je trgovski minister razpisal za 29. november.

d Kapelo Matere Božje so blagoslovili v nedeljo 23. avgusta v Planici pri Ratečah.

d Svečano so razglasili novi škofjeloški okraj v soboto dne 15. avgusta 1936 v Škofji Loki. Razni govorniki so se ob tej priliki toplo zahvaljevali našima ministroma dr. Koroscu in dr. Kreku banu dr. Datlačenu in drugim našim možem, ki imajo zasluge za ustanovitve novega škofjeloškega okraja.

d Francoski parnik »Campana« s 500 francoskimi turisti je priplul v Split.

d V štirih mesecih nad 20 požarov. Severni del Slov. Krajin, tako zvano Goričko, posebno vasi Selo, Vučja gomila, Fokovci, Prosenjakovci, so postale torišče neprestanih požarov. Skoro ne mine teden, da ne bi bili večji ali manjši požari. Komaj pogasijo gasilci v enem kraju, že jih kliče plat zvona v drugo vas. V štirih mesecih je bilo v teh vaseh že nad 20 požarov. Tudi na Dravskem polju gori

kakor za stavo. Ni dvoma, da pri teh požarih ne gre za nesrečo, ampak, da so na delu nepoštene ljudje.

d Slovenija z 8% prebivalcev cele Jugoslavije plača 14% vseh neposrednih davkov. Slovenija je najbolj obremenjena pokrajina razen Belgrada. Vendar je treba pri Belgradu upoštevati, da to mesto nima banovinskih dajatev, dočim znaša pri nas banovinska doklada na neposredne davke 60%.

d Uprava mesta Osijek je odklonila zahteve Gospodarske sloge glede znižanja mitnine in tržnine. Člani gospodarske sloge so zato hoteli kmete odvrniti od obiska osiješkega trga, kar pa jim ni povsem uspelo.

d Savinjski hmeljarji so ono nedeljo zborovali na Groblji v Savinjski dolini. Zborovanje je bilo dobro obiskano in je poteklo živahno. Vrtli se je tudi občni zbor Hmeljarske zadruge.

d Poslopje za vseučiliško knjižnico v Ljubljani bo sezidal podjetnik Marko Curk. Dobil je to delo na dražbi za nekaj manj kot 5 milijonov dinarjev.

Sonce in NIVEA

je idealna združitev, da Vam koža lepo porjav, z NIVEO negovana koža omogoči sonce, da dovrši svoje zdravilno delo. NIVEA CREMA zmanjšuje škodo nevarnosti pred sončarico.

Jugoslav. P. Beieradori & Co.
d. s. o. i. Maribor.

d Radi velikega števila stavkokazov je že 18. avgusta v Belgradu prenehala gostilničarska stavka. Vsi so zopet, ne da bi kaj dosegli, začeli tčiti pivo.

d Zrečbarna se je preselila s Sela pri Ljubljani v Ponoviče pri Litiji. Zrečbarno prevzame država.

d Povsod enakl. Ono nedeljo se je na Pohorju zbralo veliko število turistov, ki so bili priča dogodku, ki so ga zakrivali marksistični mladiči. Med pozno službo božjo pri Sv. Arehu se je pojavilo iz Maribora in okolice 6 fantov, ki so vzeli ležišče za sončenje in nanj položili tovariša. Nek drug je iz desk zbil križ, tretji pa je vzel posodo in jo napolnil z vodo, nakar so uprizorili pogreb. Na ležišču so nosili »mrliča«, pred »krsto« so nosili »duhovnika« pa je škropil mrliča in »mrtve«. Po končani službi božji so fantalini, predstvi marksistične vzgoje, zasmeševanje katoliških pogrebnih obredov ponovili. Toda tokrat jim ni uspelo. Nekateri moške so odločno protestirali in zahtevali, da se legitimirajo. Takra so zopet pokazali svojo marksistično korajžo. Vzeli so pot pod noge in jo ucvrli proti Rušam. Dva med pogrebci sta baje uslužbenca nekega znanega podjetja. Slučaj je naznanjen grobu opravljal svoje ogašno delo. Ponoči je tudi močno deževalo. Palice v grobu torej ni

oblastem in upamo, da jim bodo dala tak nauk, da se nikoli več ne bodo drznili motiti se iz katoliških obredov.

d Po 20 letih se je vrnil iz Rusije v Subotico 42-letni Hercegovinec Danilo Miletič. Pravi, da živi v Odesi še okrog 200 jugoslovanskih državljanov, ki bi se radi vrnil domov, pa je zanje nihče ne briga.

d Kako daleč smo že. Ono jutro so ljudje, ki so šli k p. vemu opravilu v št. Vid pri Stični opazili, da je na pokopališču poleg cerkve odkopan grob pred 6 meseci umrlega Janeza Pajka, po domače Tomca. Zeleni križ na kamnitim podstavkom je ležal na tleh, grobovni okvir iz betona je bil razmetan, zemlja pa v vsej globini do rakve izkopana in odmetana. Na rakvi je zijala na pokrovu velika luknja. Kaj se je zgodilo? Ljudje pripovedujejo, da je pokojni vedno izražal željo, naj pokopljejo z njim vred tudi neko njegovo palico, ki jo je v življenju vedno seboj nosil, koder je hodil in se od nje nikoli ni ločil. Ljudje so že prej vedno namigovali, da je imel pokojni v palici skritih več tisočakov. Palica, ki so jo svoji res položili v pokojnikovo rakve, je izginila. Opolnoči od sobote na nedeljo je opazil grobarjev sin Jerin, da je sedel na obzidju pokopališča neki neznani človek. Zdi se, da je bil na straži, med tem ko je njegov pomočnik

in sedaj ljudje še bolj trdijo, da je bilo v njej skritih veliko število tisočakov. Oblasti in primer grdega oskranjevanja grobov preiskujejo. Menda so zločincem že na sledu.

d Prvi pri plačevanju trošarine na elektriko. V vsej Jugoslaviji je bilo v l. 1934 porabljenih za 721.000.000 kw, od tega je porabila Slovenija 18.000.000 ali 26%, na trošarini na električni tok je plačala Slovenija okrog 20.000.000 Din. Ves donos trošarine na električni tok v vsej državi pa je znesel le 45.000.000 Din. Slovenija je torej plačala pri 26% porabljenega električnega toka, kar celih 41% celotnega trošarinskega donosa na račun porabe električnega toka. Izgleda, da nas elektrifikacija poleg direktnih stroškov tudi indirektno precej stane, poleg tega pa še v krivičnem razmerju z ostalimi deli naše države, ki svojih obveznosti ne plačujejo tako točno kot mi.

d Čas beračenja izrabljajo za ogled. Te dni so v župnišču v Slovenjgradcu opazili roti polnoči, da se je nekdo skril na župniško podstrežje, gotovo z željo, da pokrade dragocenosti, ki jih ima cerkev shranjene v župnišču, kakor seveda tudi, da okrade gospoda župnika. Ko je g. župnik pozval na pomoč sosede in bližnje prebivalce, je vlomilec na doslej še nepojasnen način pobegnil in se

skril. Uganka ostane tudi, kako je vlomilec prišel na podstrešje župnišča. Zadnje čase opažamo pogosto žalostno dejstvo, da tako zvani »brezposelni« izrabljajo čas beračenja za ogled, kjer bodo poskušali izvršiti kakšne svoje posebne namene.

d Stoletnico svoje stanovske organizacije so proslavili te dni obrtniki v Sisku.

d Italijani nameravajo prodati svojo tvornico cementa v Dalmaciji. (Za nakup se zanimajo Nemci in Švicarji.)

d Veliko divjo svinjo in mladiča so ustrelili lovci pri Sv. Petru pod Svetimi gorami.

d 606 let stari grad v Gornji Radgoni so prenovili v hiralnico, kjer bo prostora za 250 starčkov.

d Solnce s svojimi šarki tvori in vzdržuje vse organsko življenje na zemlji. Pomanjkanje svetlobe škoduje človeškemu zdravju. Zato na solnce in zrak, toda previdno, navadimo najprej kožo nanje in ne pozabljajmo nikoli na KREMO NIVEA ali OLJE NIVEA. Samo KREMA NIVEA vsebuje EUCERIT.

d Revolucija v cenah. Radi nakupa dveh tovarniških zalog čez 100.000 m blaga, prodajam kretan in modrotisk po 6 Din, delen 7 Din, cefer 8 Din, krep 9 Din, svila 11 Din, volna s svilo 13, 15, 17 Din meter. **STERMECKL**

d Vpisovanje v enoletno privatno trgovsko šolo, znani »Christofov učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15, dnevno osebno in pismeno. Zahtevajte nova brezplačna slikana šolska poročila. Toplo priporočamo! Mesečna šolnina 120 Din.

Keristina in poučba za vsakogar bo na jesenskem ljubljanskem velesejmu od 1. do 13. septembra štiri velika poslopja obsegajoča propagandna razstava »Za naš les«. Na njej bomo iz statistik spoznali, kako naj preorientiramo doseganje svoje gospodarstvo z lesom, da ga čimveč porabimo in obdelamo doma. Vsakega obiskovalca bodo statistike o razprostranjenosti in bogastvu naših gozdov in o produkciji ter izvozu preverile, da moramo sami pričeti na najrazličnejše načine obdelovati les, ne pa da bi prodajali surovega in polizdelke v inozemstvo, odkoder smo dosedaj kupovali iz našega lesa izdelane predmete za drag ceno. Razstava nam bo pokazala vso produkcijo lesa in stranskih produktov, predvsem pa poveda vse načine uporabe v stavbarstvu in za najraznovrstnejše industrijske in obrtne predmete. Videli bomo modele najrazličnejših stavb, zlasti zanimivi bodo pa tudi izdelki iz lesa, ki jih proizvaja kemična industrija. Tej razstavi so priložene živalski park z živalstvom naših gozdov ter razstava »Naš edoben vrtec« s krasnimi specialnimi razstavami vrhov, cvetja, sadja, zelenjave in sploh vsega, kar prijatelja vrhov zanima, naposled pa tudi razstava malih živali, da si rejci lahko izberejo za plemne čistokrvne kunce, perutnine in golube. Mnogo novega in praktičnega bomo videli tudi v oddelkih za industrijske, obrtne in živilske sezone predmete, enako pa tudi veliko razstavo pohištva, ki bo gotovo spet imela velik uspeh. Tudi za jesenski ljubljanski velesejem veljajo 50% popusti na železnice, parobrodih in letalih.

IZ DOMAČE POLITIKE

d Občinske volitve so razpisali v savski banovini za dne 13. septembra 1936, in sicer v 80 občinah.

d Preteklo nedeljo so bile zopet volitve, in sicer v štirih občinah. Povsod je zmaga naša Jugosl. radik. zajednica. V Domžalah je dobila lista kandidata Janeza Vrečarja 339 glasov in 16 odbornikov, združeni nasprotniki 186 glasov in dva odbornika. V Dvoru na Dolenjskem je dobila lista Franca Travnika 15 odbornikov, združeni liberalci pa 3 odbornike. V Zagradcu na Dolenjskem je lista JRZ z nosilcem Ignacom Košakom prejela 188 glasov in 16 odbornikov, nasprotniki pa 2 odbornika. V Žužemberku je naša lista z nosilcem

Karlom Lavričem priborile 329 glasov in 16 odbornikov, opozicija pa 167 glasov z 2 odbornikoma.

d Znani salonski socijalist dr. Topalovič je s svojimi somišljeniki, med katerimi se nahajata tudi Josip Petejan iz Maribora ter Alojzij Sedej iz Ljubljane, prijavil notranjemu ministru socialistično stranko pod naslovom »Socialistična zajednica delovnega naroda«.

d Več razgovorov z voditelji srbske združene opozicije je imel vodja socialistov dr. Topalovič. Ni pa prišlo glede skupnega nastopa do soglasja, ker je dr. Maček proti. V Sloveniji so se socialisti z mačkovci kljub temu dogovorili za skupen nastop.

d Za senatorja sta imenovana minister dr. Mehmed Spaho in odvetnik Dušan Djerić.

d Dr. Mačkovo stališče neizpremenjeno. Časopisje je te dni pisalo, da pride do skupnega nastopa opozicije in dr. Mačkove stranke še pred volitvami in sicer ne samo za volitve, temveč tudi za takojšen vstop v vlado. Zagrebški listi to vest zanikajo in povdarjajo, da ostane dr. Mačkovo stališče slejkoprej neizpremenjeno: najprej svobodne volitve, nato pa svoboden prijateljski dogovor za ureditev države med najmočnejšimi tremi skupinami vseh treh narodov.

NESREČE

d Požar je uničil gospodarsko poslopje posestniku Valentinu Lahu v Strgonjih pri Ptuj.

d V občestni jarek je zavezil. V nedeljo 9. t. m. se je vozil Ivan Petek, rudar v Poljčanah, od svojega doma proti Ptuj. Na cesti pri Hajdini pa je iz neznanega vzroka zavezil v občestni jarek in se nevarno potolkel na glavi, da so ga morali ptujski reševalci spraviti v bolnišnico. Sreča v nesreči pa je, da je otrok, katerega je Petek imel na kolesu, pri padcu ostal popolnoma nepoškodovan.

d V brzovlaku je umrl. Dne 13. avgusta dopoldne je iz Postojne posebni vlak odpeljal skozi Slovenijo in Ljubljano italijanske izletnice v Budimpešto. Med Zalogom in Lazami pa je v vlaku nenadno zadela kap izletnika, 42-letnega zdravnika iz Neapolja, dr. Brapaccio-a Francesca. Radi te nenadne smrti se je moral brzovlak v Lazah ustaviti, kjer so truplo mrtvega zdravnika prenesli iz voza najprej na postajo, kjer so napravili zapisnik. Brzovlak je nato s polurno zamudo nadaljeval vožnjo proti Budimpešti. Svoje pokojnega zdravnika so že obvestili o nenadni nesreči.

d Obležal je sredi ceste z razbito glavo. Ko se je te dni zvečer 25-letni hlapec Josip Repnik iz Gradišča pri Celju, na kolesu svojega gospodarja Franca Trejtaka hotel odpeljati v mesto po čevlje, ga je zadela huda nesreča. Odpeljal se je z dvorišča in se ni ozrl po cesti. V tem trenutku je pripeljal osebni avto, ki je kolesarja tako močno zadel, da je kolo vrglo deset metrov daleč. Repnik pa je obležal sredi ceste z razbito glavo. Takoj so ga prepeljali v bolnišnico, vendar je pa ponoči podlegel dobljenim poškodbam.

d V Savi pri Črnučah je utonil 36-letni delavec Anton Carman iz Šiške pri Ljubljani.

d Arto je do smrti povozil poljskega dnarja. Na znanem klancu nad Višnjo goro se je 21. avgusta zgodila huda nesreča. Po cesti je šel 19-letni poljski dninar Jože Zupančič, doma iz Sp. Brezovega pri Višnji gori. Tedaj je po cesti pridrvel osebni avto, ki je Zupančiča podrl. Šofer se ni zmenil za ponesre-

Kdor pozna **Aeraxon**
ne kupuje drugega
muholovca!
Zahtevajte izrecno
AEROXON!

čenca, temveč je naglo oddrvel dalje. Zupančič je obležal na cesti s hudimi poškodbami. Prvo pomoč so mu nudili ljudje, ki so ga naložili na prvi tovorni avto, ki je privozil mmo; ta ga je prepeljal v ljubljansko bolnišnico. Zdravniki, ki so ponesrečenemu nudili takojšnjo pomoč, so ugotovili, da ima Zupančič zlomljeni obe nogi ter hude notranje poškodbe. Kljub takojšnji zdravniški pomoči pa je Zupančič umrl.

d Ker je gluhaem. V Mariboru je šofer Henrik Cerar hotel prehiteti slikarja Franca Punčuha iz Ranc, ki se je s kolesom peljal proti Ptuj. Na odcepu je kolesar, ki je gluhaem, preslišal znake, ki jih je dajal šofer in zavil čez cesto. V istem trenutku pa je Cerarjev tovorni avto zadel v kolesarja in ga podrl na tla. Punčuh je pri padcu zadobil poškodbe na obrazu in roki. Šofer ga je takoj naložil na svoj avto in ga odpeljal v bolnišnico.

d Padle so v 20 metrov globok prepad. Med prazniki je bil ogromen naval ljubljancev in drugih turistov na planine. Tako trdijo, da se je samo na Triglav povzpelo med obema praznikoma okoli 1500 turistov. V približno enakem razmerju so nedeljski turisti obiskali tudi druge planine. Turisti, ki so pa v nedeljo šli k novemu domu na Komni, so bili priče nenavadnemu prizoru. Tam se je paspalo okoli 200 krav. Od te velike skupine se je odločila skupina treh krav, od katerih je imela prva zvonec. Krava ni zapazila prepada pred seboj ter je padla vanj. Ostali dve kravi sta sledili zvonce ter strmoglavili v okoli 20 m globok prepad. Krave so obležale na dnu prepada s strtimi kostmi. Pastirji so takoj prihiteli in ko so videli, da druge pomoči ni, so vse tri krave na mestu zaklali. Meso teh treh krav so deloma oddali v novi dom na Komni, drugo meso pa so spravili v Bohinj. Bohinjci in njihovi letoviški gostje so imeli tokrat poceni goveje meso. Krave so bile last nekega bohinjskega kmetijskega posestnika.

d Padel je z odra v globočino. V rudniku v Medvedcah se je dogodila v soboto, 15. avgusta, na vse zgodaj nesreča, ki je zahtevala smrtno žrtev. Rudar Jožef Krošl je padel z

odra v globočino 10 m na trda tla in se pobil na glavi tako hudo, da je obležal nezavesten. Ptujski reševalci, ki so bili poklicani telefoničnim potom, so ga nemudoma prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer pa je eno uro pozneje poškodbam podlegel ne da bi se zavedel.

d Prehitro je skočila z broda. Veliko delavcev Hutterjeve tovarne v Mariboru stanuje na Pobrežju ter se prevažajo v tovarno in domov z Merdavsovim brodom, s katerim ima tovarna posebno pogodbo ter mu za te vožnje plačuje mesečno pristojbino. Tudi oni večer je naložil brodar Merdavs na brod 50 do 60 delavcev in delavk ter odrinil po Dravi proti Pobrežju. Delavci so pa bili nestrpni ter so začeli skakati z broda, čim se je dotaknil dovoznega mosta ter še ni bil privezan. Sami so odstranili zaščitno zapornico, ker je imel brodar med tem časom še opravka pri veslu. Med tistimi, ki niso čakali, da bi bil brod privezan, je bila tudi 27 letna delavka Olga Svarc. Ker pa je padal dež, je bil brod spolzek, ji je pri odskoku zdrsnilo ter je padla v ozko odprtino med brodom in mostom v vodo. Delavke, ki so njen padec videle, so zakričale, na kar je Merdavs takoj planil v čoln, ki je privezan ob brodu ter zaveslal ob bregu po Dravi navzdol. Bilo pa je iskanje zastonj, ker se nesrečnica ni več pojavila na površju. Svarčeva je mati 4 otrok, njen mož pa je tudi zaposlen v Hutterjevi tovarni, kjer dela v nočni skupini. V tovarni je izvedel strašno novico, da mu je žena utonila v Dravi.

d Hišo je uničil požar posestniku Mihaelu Zunku v Skorbi v občini Slovenja vas pri Ptujju.

d Strela je udarila v gospodarsko poslopje posestnika Franca Malajnara v Mariboru. Zgorelo!

d Ni čutila, da gori nad njo streha. Oni večer se je na še nepojasnjen način vnela lesena kočica v Malem Lipoglavu v občini Dobrunje tik Ljubljane. To kočico je imela v najemu 76 letna užitarica Marija Košakova. Starka je v koči trdno zaspala ter ni čutila, da gori nad njo streha. Zbudila se je šele, ko so plameni objeli tudi posteljnino. Iz goreče kočice so jo rešili sosede, ki so prihiteli na pomoč, vendar pa je starica dobila nevarne poškodbe po vsem telesu. Koča je pogorela do tal.

d Ognjeni zublji so upepelili kozolec posestnika Franca Kanclerja v Leskovcu pri Pragerskem.

d Parnik »Anton«, last našega parobrodnega podjetja kapetana Ante Babaroviča je na

Španske vladne čete streljajo na upornike

poti s Sušaka v Francijo zgorel ob severni Afriki. Parnik je vozil drva in je požar nastal v skladišču premoga. Kapetan je zavezil na pečine blizu nekakega pristanišča. Posadka se je izkrcala. Parnik pa je popolnoma zgorel.

d Pod voz so ga potegnile. Te dni se je zgodila na občinski cesti na Zg. Hudinji pri Celju ob hiši posestnika Brenceta nesreča, pri kateri je postal žrtev 18 mesecev star otrok, in sicer hči posestnika Brenceta, Ljudmila. Ob omenjenem času je vozil hlapec posestnika Skaleta z Zg. Hudinje Ačko Janez s konji za boja proti Lahovni. Na občinski cesti tik posestnika Brenceta se je igrala kraj ceste Brencetova hčerka Ljudmila. Konji so šli naprej, hlapec je pa ostal zadaj kakih 15 m. — Otrok seveda konjev ni opazil, oziroma si ni znal pomagati in so ga ročice, na katerih so pritrjene vajeti, potegnile pod voz ter je dobil otrok hude poškodbe. Iztaknjeno ima desno oko, dalje razgrebano desno lice, poleg tega ima pa še nad desnim sencem veliko rano, ki je povzročila otrokovo smrt.

d Prosvetni minister je dovolil, da se na učiteljske šolskih sester v Mariboru, kakor tudi na učiteljske uršulink v Ljubljani lahko vpiše v 1. razred po 15 zunanjih in po 15 notranjih gojenk.

d Voz je peljal čez njo. V ljubljansko bolnišnico so pripeljali 32 letno ženo posestnika Ivana Galiča s Podutika. Bila je zaposlena pri spravljanju sena. Na cesti v bližini Podu-

tika, kjer je malo klanca, je vodila konje, ki so vozili težak voz sena domov, za uzdo, med tem pa je otrok, ki je bil z njo na delu, prenapro odvrli voz tako, da je preveč potisnilo konje naprej in so se splašili. Voz je peljal čez njo, pri čemer je dobila težke notranje poškodbe. Zlomilo ji je tudi dve rebri.

d 4 m visok oder se je podrl in zgrmel na 21 letnega delavca Stanka Fekonjo v Mariboru. Fekonja si je zlomil dve rebri in ima še druge poškodbe.

d Z voza je padel v Mariboru 64 letni Anton Novak in se tako poškodoval, da je v bolnišnici naslednjega dne podlegel ranam.

d V Dravi sta utonila pri kopanju pri Mariboru 13 letni Josip Lubez iz Krčevine in 15 letni Jožef Čojšter iz Studencev.

d Samo čevlji je ostal na tramom. Petnajstletni kleparski pomočnik Josip Sirec iz Maribora, ki je strešel dvema pomočnikoma pri pokrivanju strehe nove trinadstropne stanovanjske hiše, je naenkrat strmoglavil v globino ter obležal na tleh s strtimi udi mrtve. Zgodilo se je takole: Sirec je prinesel na pločevinasto streho pečico za varjenje pločevine. Stopil je na skrajni rob ter iz dosedaj neznanega vzroka naenkrat izgubil ravnotežje. Padel je 15 m globoko ter udaril na tleh s prsnim košem na debeli tram, z glavo pa ob tlak. Iz ust, nosa, in ušes mu je brizgnila kri. Pri padcu je obvisel najprej na strehi z eno nogo zataknjeno za tramom. Žalibog pa je ostal za tramom samo čevlji, dočim je fantek bosonog strmoglavil v globino in se ubil.

d Med dva vozička je prišel. Ono sredo se je pri regulaciji Savinje v Tremerju pri Celju ponesrečil 30 letni delavec Krampušek Mihael z Zg. Hudinje. Krampušek je prišel med dva vozička, ki sta mu zmečkala obe nogi.

d 76 m globoko je padel v golškem jasku Trbov. premo. družbe 18 letni rudar Franc Mejač s Črete pri Laškem. Nesrečnež je kajpada mrtve obležal.

d Razne nezgode. Stroj je odtrgal prste na roki 20 letnemu kolarskemu pomočniku Antonu Kljuni iz Rakitnice pri Kočevju. — Z voza je padla na srp in si nevarno porezala nogi 9 letna Milica Breznik iz Huma pri Ormožu. — Rudar Bogojin Jožef iz Zagrada pri Celju je šel v rov s svetilko mimo soda, napolnjenega s karbidom. Pri tem se je karbid vžgal, puhnil v rudarja, ki je dobil opekline po obrazu, rokah in prsih! — Med basanjem

Barikade na španskih cestah

RAZGLED PO SVETU

Bratomorna vojna v Španiji

Poročila španskih vladnih krogov in španskih upornikov so običajno tako različna, da človek res ne ve, komu bi bolj verjel.

Položaj na glavnih bojiščih je približno tisti, kakor v preteklem tednu. Na severu, okrog San Sebastiana in Uruna, so uporniki poskušali z nastopom, vendar se zdi, da popolnega uspeha niso dosegli, čeprav je francoska vlada dovolila španskim vladnim četam dovoz orožja in streljiva preko francoskega ozemlja.

Severno od Madrida tam okrog Samosiera so prešle vladne čete v oster napad, a so bile povsod odbite, saj tudi španska vlada poroča, da ne vedo o zasedbi kakšnega važnejšega kraja na tem bojišču.

Na vzhodu ob portugalski meji je zveza med severno in južno uporniško armado neokrnjena in sta Badajoz in daljnja okolica trdno v rokah upornikov, čeprav so vladni komunisti že večkrat izvršili na uporniške postojanke krvave napade.

Iz uporniških vrst se poroča, da sta se uporniška generala Franco in Molla sporazumela, da morata najprej osvojiti veliko mesto Malago na jugu, in šele potem da bo mogoč uspešen pohod na Madrid. Ta vest nenaravnost pove, da so vladne čete tam okrog Madrida v zadnjem času ipak dosegle neki uspehi.

Nekaj skrbi pa vsekakor povzročajo španski vladi zadnji dogodki v Cartageni, kjer so je vojaška posadka spuntala in prešla na stran upornikov. V neposredni bližini tega mesta je Los Alcazaros, edino špansko oporišče za vodna letala.

Španska vladna bojna ladja je streljala na nemški parnik »Kamerunc«, nato pa odpotila svoje ljudi na nemško ladjo, ki so izvršili preiskavo, kar po mednarodnih pred-

pisih ni dovoljeno. Tudi so španske vladne bojne ladje ustavile na odprtem morju neko angleško trgovsko ladjo. Tako nemška kot angleška vlada sta zaradi tega v Madridu ostro protestirali ter odposlali v španske vode večje število bojnega brodoma.

Duhovnikov in redovnikov ter redovnic komunisti ne obglavljajo na ducate, marveč kar na kupe. Iz severnošpanskega mesta Huesce poročajo, da so v Aragonu pomorili mnogo duhovnikov. Župnika iz Abrega, dona Salillas so s streljanimi in je umrl na poti v bolnišnico. Župnika Castela je rdeča ljudska fronta na poti iz župnišča v cerkev ustrelila in ko je še živel, so ga dali na kup drv, jih polili z bencinom in zažgali! Dona Paolina Rejona, starega in napol slepega župnika iz Torresa, so z bajonetom popolnoma prebodli. V Guereji de Gallejo so anarhistične tolpe umorile župnika Feberja, lekarnarja in še dva vaščana. V Ebru je župnika Anzelma neki komunist v spovednici ustrelil. Načelo komunistov je: Duhovniki in redovniki obeh spolov morajo popolnoma izginiti.

Reuter poroča, da so komunisti razstrelili velikanski kip Srea Jezusovega v bližini

BANKA BARUCH

11, Rue Auber, Paris (9^e)

Odpremija denar v Jugoslavijo
najhitreje in po najboljšem dnevnem kursu.

Vrši vse bančne posle najkulantneje.

Poštni uradi v Belgiji, Franciji, Holandiji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovno računo.
BEOGRAD: No 2064-64 Beograd. FRANCIA: No 1117-34 Paris. HOLANDIJA: No 1423-44 Haag, Amsterdam. LUKSEMBURG: No 1597 Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše ček. nakasnice

nogo 73 letni Drogenik Anton iz Tržišča pri Rogoški Slatini.

NOVI GROBOVI

d A kar si spraviš, čigavo bo? Na Jesenicah so pokopali vdovo spediterja Elizabeto Klinar. — V Mokronogu so dejali v grob vdovo po višjem davčnem nadupravitelju Franjo Vencajz roj. Tekavčič. — Na Drenovem griču je umrl nagle smrti mestni uslužbenec v p. Gašper Kumelj. Pokopali so ga v Ljubljani. — V Lokovcu pri Rimskih toplicah je umrl posestnik in gostilničar Franc Blatnik. — Na Jesenicah je preminul posestnik Jakob Farjan. — V Catežu ob Savi so pokopali posestnika Martina Radnja. — V Mariboru je zapustil solžno dolino gostilničar in posestnik Alojzij Horvat. — V Ljubljani so umrli: gostilničarka Franja Kolenc roj. Prošek, hišni posestnik Karl Novak, prometni uradnik v Trebnjem Miro Gregorc, stavec v pokoju Oton Tutta, hišni posestnik Viktor Prohinar, uradnik Lavoslav Puc, zdravnik v Celju dr. Simon Zaletel in soproga nadsprevednika v p. Marija Košir roj. Skrabanja. Naj počivajo v miru!

Madrida, ki je stal na mestu, ki je označen kot zemljepisno središče Španije. Na njegovo mesto naj bi prišel spomenik padlim milicijskom v obrambi Madrida. V Barceloni so levičarji pobili 150 bogoslovcev, v Kataloniji so poklali 31 frančiskanov. itd.

In za španske razbojnike so morali te dni denarno prispevati tudi naši delavci in naše delavke. Kdor daruje za prevratni komunizem, je sam boljševek, čeprav se drugačnega dela. Na Češkoslovaškem je policija za španske komuniste med češkimi delavstvom nabrali denar zaplenila. Kaj pa pri nas? Kje pa smo? Ali v Jugoslaviji, ali v Sovjetski Rusiji?

ITALIJA

Še To in ono. Za župnika na St. Viški gori pri Cerknem je imenovan g. Ciril Munih. — Sto let starosti je dopolnil v Pulju neki Lorenec Lila, rojen 9. avgusta 1836 v Lokvi pri Divači. Lila je Slovenec, v Pulju pa biva že 75 let. Župan puljski mu je poklonil ob stoletnici 500 lir. — Pri Gradiški ob Soči sta trčila skupaj dva tovorna avtomobila, pri čemer je bil ubit 16 letni Damjan Martelane iz Trsta. — Za španske katoličane, ki trpijo pod komunistično strahovladno, so se začele brati po vseh večjih krajih Juljske Benečije sv. maše, pri katerih otroci sprejemajo sv. obhajilo. V videmski nadškofiji pa je izšel pastirski list nadškofa Nogara o mučeništvu španskih katoličanov. — Gorelo je pri Ivanu Kojaku v Vratah pri Cepovanu in pri Mariji Gorčič v Vrtojbi. — Mrtvega so našli Jakoba Skuka v Volčah. — S figovega drevesa je padel in se ubil 73 letni kmet Jožef Mareza v Pulju.

ČEŠKOSLOVAŠKA

s Za bivšega španskega kralja Alfonsa se je te dni toplo zavzel v čeških listih znani češki politik dr. Kramar. Piše, da je bil za časa svetovne vojne kralj Alfonz zanesljiv prijatelj Antante in da je tudi zanj posredoval pri avstrijskem cesarju, ko je bil obsojen od avstrijskega sodišča na smrt.

POLJSKA

s Bres strojevodje v smrt. Pred kratkim je na poljski železniški postaji v Vilni neka lokomotiva, na katero so nalagali premog, krenila v pogon, daši ni bilo na njej niti strojevodje niti kurjača. Dva delavca, ki sta bila na stroju, zaradi silne brzine, ki jo je začela razvijati lokomotiva, nista mogla skočiti z lokomotive in sta obupno klicala na pomoč. Lokomotiva se je nato z vso hitrostjo zaletela v osebni vlak, ki je prihajal po isti progi. Vlakovodja in kurjač osebnega vlaka sta bila na mestu mrtva, 16 potnikov pa je bilo težko ranjenih.

BOLGARIJA

s Kmetijske zbornice dobe tudi bolgarski kmetje. Bolgarski minister za poljedelstvo Vasiljev je izjavil, da je pripravil predlog za uredbo o ustanovitvi kmetijskih zbornic, ki jo bo predložil v najkrajšem času ministrskemu svetu v odobritev. Kmetijske zbornice bodo uraden zastopnik kmetijskega stanu. Njih naloga bo proučevanje razmer bolgarskega kmetijstva in vseh vprašanj, ki so z njim v

zvezi, stavljale bodo vladi predloge, ki bodo v korist kmetijstva in ščitile koristi kmetov. Vse posameznosti organizacije še niso znane, doznavajo se pa, da bo ena tretjina svetnikov izbrana iz vrst kmetov, ena tretjina od kmetijskih združenj, tretjo pa imenuje kmetijski minister. Kmetijske zbornice bodo pomožni in posvetovalni organi poljedelskega ministrstva, njihovo delovanje pa bo posvečeno pospeševanju poljedelstva. Glede vseh zakonov, odredb in pravilnikov, ki bodo v zvezi s poljedelstvom (vključno carine), kmetijskim poukom, davki in železniškimi cenami, bo vlada predhodno vprašala za svet kmetijske zbornice.

BELGIJA

s To so vzgojitelji! V krščanski učiteljski zvezi v Belgiji je včlanjenih 17.000 učiteljev, torej polovica. Ta mesec imajo belgijski krščanski učitelji svojo skupščino pod predsedstvom msgra Heylena, škofa namurskega. — Kako daleč smo še mi za belgijskimi krščanskimi vzgojitelji!

PALESTINA

s 2e pet mesecev imajo Angleži opravka z arabskim uporom v Palestini. Seznam mrtvih od začetka spora do sredine avgusta kaže sledeče: Skupno število mrtvih znaša 211. Od teh odpade na mohamedance 125, na kristjane 5, na žide 58, na angleške čete 9, na angleško policijo 2 in na arabsko policijo 6. Hudo ranjenih je nad 350, lažje pa več kot 600.

RUSIJA

s Armado se povečali. Sovjetska vlada je odredila, da se poveča sila rdeče vojske od 1,3 milijona na 1,6 milijona mož. To se je zgodilo na ta način, da se je vojaška obvezna dolžnost uvedla že z 19. letom, dočim so bili doslej vojaški obvezanci klicani pod orožje z 21. letom.

s V Moskvi se je začela te dni sodna razprava proti bivšim vodilnim boljševikom Zinovjevu, Kamenjevu in drugim. Obtožujejo jih, da so hoteli sedanjost glavo ruskih sovjetov, Stalina, spraviti s sveta in še drugih pregreh proti boljševiški oblasti. Obtoženci so bili obsojeni na smrt in ustreljeni. Stalin sedaj vlada sam.

DROBNE NOVICE

Uvedbo fašizma po nemškem vzorcu pripravljajo v Grčiji.

Posebno edposlanstvo francoskih strokovnjakov pregleduje v Moskvi sovjetsko vojno letalstvo.

Na Poljskem se praznuje 16 letnico poljske zmage nad sovjetsko vojsko.

50.000 dnevnikov izhaja na vsem svetu. 35.000 ljudi pride iz Avstralije h kronanju angleškega kralja v London.

Pet redovnic je zopet prejelo doktorski naslov na vseučilišču v ameriškem Chicagu.

200.000 m³ debela stena se je odtrgala in zdrknila v dolino pri švicarski vasi Silenen.

Italijanske oblasti so prepovedale Židom v Abesiniji ustanovitev lastne plemenske organizacije.

Drugo Mojzesovo knjigo, spisano 200 let pred Kristusom, so našli v knjižnici v Mančestru.

IZ ŽIVLJENJA KMEČKIH ZVEZ

Tudi kmetje naj bodo disciplinirani

Beseda disciplina je latinska in pomeni učiti se, pustiti si vplivati. Tisti, ki hoče ono, kar mu je nekoč ukazal, tudi storiti, je discipliniran, on se je tako rekoč od drugega nekaj naučil, drugemu se je zaupal in si pustil od njega vplivati. Jasno in nujno je, da mora biti oni, ki zahteva disciplino, pošten in značajan, kajti le tak je upravičen zato, da sme od koga zahtevati, da se mu pokori. Če je zaupanje med onim, ki se pokori in onim, ki pokorščino zahteva, potem ni disciplina nobena težka stvar, je nekaj samo po sebi umevnega. Disciplina sloni na poštenju in iskrenosti. Ona pričakuje od vseh ljudi in ravno tako od onih, ki so disciplinirani, da delajo vse z voljo, da se podvržejo skupnim ciljem in potrebam ter da so v vseh važnih stvareh, ki se tičejo njih vseh, enotni.

Danes ni več interes posameznika večji, kakor interes skupnosti. Kmetje, zavedati se bo počasi treba, da brez močno organizirane in disciplinirane kmečke fronte ni gospodarskega napredka in ne uspeha. Disciplina se zahteva povsod, kjer je govor o višjih ciljih. Ali nimamo kmetje višjih ciljev? Kaj mar dobro gospodarstvo na kmetih ni višji cilj, za katerim mora stremeti vsak pameten gospodar? Mar ni vsakemu izmed nas najtežje pri srcu, ko vidi cilj pred seboj, pa ga sam doseči ne more? Zato se disciplinirajmo in organizirajmo. Bodimo, kakor en mož, saj imamo vsi isti cilj in enako pojmujejo svoje interese, v enotnem nastopanju povsod bodo naši skupni cilji postavljeni in doseženi!

Prvi pogoj za vsako večje delovanje je disciplina, ki se mora človeku privzgojiti že zarana. Kmečka zveza — naša organizacija, bo kmalu zajela vso Slovenijo, število članov je ogromno. Vsa ta množica ima za cilj veliko idejo, da vzgaja svoje člane v duhu zadrugištva in varčnosti, da pomaga članom v materijalnem in moralnem pogledu in da povzdigne v njih zavest ter spoznanje lastne moči. Ali nam ni potrebna disciplina? Pri kmečki zvezi sodelujejo ljudje, ki so vredni zapiranja, ljudje, ki so vse žrtvovali za kmečko stvar, skratka ljudje, ki jim je dobrobit vseh bolj pri srcu kakor lastno blagostanje, ki zato zaslužijo polno zaupanje.

Min. v p. dr. Kulovec, Brodar, Štrcin, Umnik, Novak itd. so naši kmečki voditelji, le njim se disciplinirano zaupamo v močni naši stanovski organizaciji »Kmečki zvezi«, ki edina nas bo pripeljala v lepše čase in nam vrnila veselje, srečo in ponos.

Še o Kmečkih zbornicah

Klic po kmečkem-stanovskem zastopstvu je postal tako močan, da ga nobena sila več ne bo mogla zadušiti.

Prvotno je izdelalo ministrstvo svoj predlog o kmečkih zbornicah, ki so ga časopisi tudi priobčili. Ta predlog je bil sestavljen od ljudi, ki so znani po svojih diktatorskih stremljenjih, zato je razumljivo, da je osnutek bil nesprejemljiv. Kmečka zveza je ta predlog zavrnila in izposlovala, da je ministrstvo dalo drug predlog, ki je vsaj v glavnem izdelan po načrtu, ki ga je zasnovala Kmečka zveza. Po veliki večini so v ta predlog sprejela vsa določila, ki jih je osvojila na svoji seji Kmečka zveza, je pa tudi nekaj izpuščenega, kar je v osnutku bilo. Ta predlani predlog je ministrstvo poslalo banskim upravam, da se o predlogu izjavi. Na banskim upravi se je vršila dva dni anketa (razgovor). Na tej anketi je bila poleg že zadnjič omejenih, zastopana tudi strokovna organizacija kmečkih delavcev, ki se je na drugem zasedanju postavila tekoj v začetku na stališče popolne enakosti pri zastopstvu v kmečki zbornici, na stališče, da mora biti po številu enako onih zastopnikov, ki bodo zastopali kmečke gospodarje, kakor onih za kmečke delavce. Na tem stališču je zastopnik strokovne organizacije kme-

čkih delavcev vztrajal, ker je mislil, da bo že ta anketa sama sklenila končnoveljavno, kakšna naj bo uredba o kmečkih zbornicah. Večina delegatov je bila mnenja, da načelo enakosti še ni godno in da pri končni prireditvi uredbe v Beogradu ne bo prodrla, zato je to načelo zaenkrat odklonilo, zastopniku poljedelskega delavstva pa svetovalo, naj poda k uredbi svoje oddvojeno mnenje. Tega pa ni storil.

Anketa je v načelu sprejela načrt že na prvem zasedanju. Ko se je pa načrt obravnaval na drugem zasedanju v podrobnostih, so se stališči k posrednim točkam popravili, kakor jih je Kmečka zveza že poprej sprejela na svoji seji. Te popravke bo banska uprava poslala v Beograd kmetijskemu ministru kot svoje mišljenje.

Da se zagotovi zastopstvo tudi kmečkim delavcem, so predlagali, da se § 1 glasi takole: Za zastopanje, zaščito in pospeševanje interesov kmetov in kmečkih delavcev, kakor tudi interesov poljedelstva sploh, se ustanovijo banovinske kmečke zbornice. Kmečka zveza je mnenja, da spadajo tudi kmečki delavci v km. zb. in je v tem smislu tudi predlog sama stavila, kajti ona naj bi varovala tudi interese kmečkih delavcev, ki so s kmečkimi gospodarji tako povezani, da imajo popolnoma isti socialni položaj in se zato obeh ne sme ločeno pojmovati.

V osnutku ni bil določen način volitev v kmečke zbornice. V splošnem se je zahtevalo, da bi bil volilni red tako sestavljen, da bi bili na tim bolj pravičen način zastopani vsi člani kmečkih zbornic. Delegatom se je zdel najbolj ustrežajoč D-Hontov volilni sistem, ki sloni na načelu najstriejšega proporca. (Sorazmernosti.) S tem bo omogočeno, da bojo razna mišljenja med kmečkim ljudstvom po njih številu v kmečkih zbornicah zastopana.

Če bi obveljalo prvotno določilo, ki je predvidevalo, da bi v posameznih banovinah ban sam ustanovil kmečko zbornico s posebno uredbo v sporazumu s banskim svetom, potem bi kmečka zbornica v naši banovini bila zgrajena na modernem temelju, kakor jo predvideva sedanjí predlog. Mi se moramo zavedati, da niso v vseh banovinah enake razmere. Splošen zakon, kakršen bo oni o kmečkih zbornicah, ki bo veljal za vsa država, ne more upoštevati vseh teh razlik. Zato je prav, da dobimo nek splošni okvir zakona, v katerega bo mogoče po posameznih deželah urediti vprašanja, ki se tičejo pokrajine.

Naloge, katere naj ima kmečka zbornica po osnutku uredbe, na katere se je anketa tudi zedinila, so sledeče:

1. K. zb. zastopa, ščiti in pospešuje koristi kmetov in kmečkih delavcev.
2. K. zb. proučuje iz lastnega nagiba ali na zahtevo državnih oblastev ter samoupravnih teles vsa vprašanja, ki se nanašajo na vse kmetijske stroke in zasleduje vse pojave kmečkega in gospodarskega življenja in precenjuje te pojave tako z ozirom na kmetijstvo, kakor tudi z ozirom na gospodarstvo svojega področja.
3. K. zb. v navedenih vprašanjih dajejo pristojnim oblastem in samoupravnim telesom svoja mnenja in svoje predloge.
4. K. zb. dajejo svoje mnenja o načrtih zakonov, uredb in pravilnikov, ki se tičejo kmetijstva in gospodarstva vobče.
5. K. zb. zbirajo in izdelujejo pregledne podatke o stanju kmetijstva na svojem področju in jih dajejo pristojnim oblastem.
6. K. zb. sestavljajo in vodijo na svojem področju zbirko običajev (uzana) v prometu kmečkih proizvodov.
7. K. zb. ustanovljajo, vzdržujejo in upravljajo ali sodelujejo pri ustanavljanju, upravljanju in vzdrževanju ustanov, zavodov za pospeševanje vseh kmetijskih panog in ustanov za vzgojo svojih pripadnikov in kmečkega naraščanja, kakor tudi drugih občekoristnih ustanov.
8. K. zb. predlagajo na zahtevo strank ali oblasti strokovnjake, ki dajejo svoja strokovna mnenja.
9. K. zb. prireajo razgovore (ankete) v vsakem področju zaradi proučevanja vprašanj, ki se tičejo kmetijstva in gospodarstva sploh.
10. K. zb. dajejo oblastem predloge in vlagajo pritožbe, tičeče se kmetijstva in gospodarstva sploh.

VINA

za vse priložnosti naročite pri
Centralni vinarni v Ljubljani.

11. K. zb. sodelujejo v svrhu zaštite in gospodarstva z vsami zbornicami (gospodarskimi in društvenimi) in sličinimi ustanovami v državi.
12. K. zb. pošiljajo svoje delegate v stalne aličasne odbore, komisije, skupščine ali svete in podobne ustanove, ustanovljene od države ali samoupravnih teles.
13. K. zb. poročajo vsako leto ministru o svojem delu in o gospodarskem položaju svojega področja.
- To je torej delokrog, v katerem se bo udeleževala vsaka kmečka zbornica. Široka je ledina in veliko bo truda, predno bo ta ledina zorana. Upšeh pa, ako osnutek uredbe najde v Belgradu ljudi, ki bodo uvideli potrebnost kmečke zbornice, je gotov.

Iz pisarne Kmečke zveze

Boh. Bistrica. Krajevna organizacija Kmečke zveze je bila ustanovljena v Bohinjski Bistrici na obnem zboru dne 15. avgusta. Za predsednika je bil izvoljen g. Jaka Rozman, tamkajšnji posestnik in znani kmečki ter zadrugni organizator.

Brezica. Dne 16. avgusta je bil na Breznici občni zbor krajevene Kmečke zveze za župnijo Breznica. Da vlada veliko zanimanje za KZ, je pokazala velika udeležba na obnem zboru. Občni zbor je vodil g. Ivan Finčgar, o pomenu Kmečke zveze pa je govoril g. Jaka Rozman, katerega poročilo so navzoči pozorno sledili. Govornik je moral pri debati, kljub izčrpnemu poročilu, podati še nekaj pojasnil, kajti zborovalci so se res zelo zanimali in zavzemali za stvar ter pokazali, da hočejo z vso odločenostjo izpeljati organizacijo v svojem kraju. V odbor so bili izvoljeni moške in ženske iz vseh številnih vasi brezniciške fare, za predsednik pa g. Matija Dolan, ugleden posestnik v Zabreznici.

Dobrova pri Kropi. Dne 23. avgusta je bil tu ustanovni občni zbor krajevene Kmečke zveze za občino Oviske, kateri je bil zelo dobro obiskan. Kmečka zveza je zastopal tovariš g. Jak. Rozman iz Boh. Bistrice. Izvoljeni odbor nam jamči, da bo krajevna Kmečka zveza dobro delovala.

Rodovniška premovanja. Na ogled rodovniškega premovanja v Smartnem ob Dreni dne 1. septembra ob 9 dopoldne vas lakreno vabi: Odbor.

V vsako hišo »Domoljuba«!

Ugašajoče sonce

(Prevedel Vinko Lovšin.)

(Nadaljevanje.)

Publj je nepremično gledal v gore. Opazoval je še vedno bliskajoče se ostrine sulic, katerih ni hotelo biti konca, gozdovi pa so odmevali od vedno večjega bobnenja in močnejšega kričanja. Pomignil je najstarejšemu praprotičku in ga šepetaje vprašal: »Ali razumeš, kaj se tu godi?«

»Vem,« je odgovoril vprašani. »Takega vpa-da Germanov država še ni videla.«

»Nemudoma boš odšel v Rim. Niti konju, niti sebi ne smeš prizanašati. Niti en dan ne smeš šest ur počivati, dokler ne prideš pred prefekta pretorijancev in mu ne sporočiš, kar so slišala tvoja ušesa in videle tvoje oči. Sreben pot!«

»Lahko boš zadovoljen, poveljnik,« je rekel praprotičak in naglo odšel s stolpa.

Bobnenje se je vedno bolj bližalo taboru. S svojim odmevom je poplaval v daleč in široko vso okolico, tako, da je ves ropot v taboru zaglušilo. Iz enoglasnega krika je bilo slišati razke glasove rogov in skoro istočasno se je pojavila na robu gozda nepregledna veriga jezdecov. Pridrveli so iz gozdov in jezдили naglo čez goli mejni pas, obstreljevani od razpostavljenih strelcev in metalcev s celim oblakom puščic, nato so se malo umaknili nazaj, se razdelili v dve polovici in naskočili eni proti zahodu, drugi proti vzhodu.

Čudovito so izgledali ti jezdec. Od vratu do pet so bili pokriti z nekako školjko, ki so je prilagali telesu in ni pustila nobene puščice skozi. Sedeli so na malih, urnih konjih, ki so bili ravno tako kot oni zavarovani oklep vcam. Pri živalih je imel ta neuvadni oklep velike očesne odprtine.

P O D O M O V I N I

Tabor katoliške prosvete na Jesenicah

40 letnica Krekovega delavskega prosvetnega društva — 50 letnica mladinskih organizacij — 25 letnica Krekove godbe

Sporod tabora:

29. avgusta ob 19: Koncert godbe, ki praznuje 25 letnico Iluminacija Krekovega doma. — Ob pol 21: Mieterji »Slehniki« igra Krekova igralska družina.

30. avgusta ob pol 6 zjutraj: Fanfare na Krekovem domu. Ob prvih vlakih sprejem gostov. — Ob 8: Zbirališče na Plavzu. — Ob 9: Slavnostni spreved. — Ob 10: sv. maša na »Orlovakem«. Daru je prevz. nadškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Ljudsko petje. — Po sv. maši: Tabor - govorita dr. Joža Basaj in Lofze Ilja. — Po taboru koncert. Ob pol 15: Slovesno večerice z ljudskim petjem. Ob 15: Proselava z akademijo. — Ob 16: Gimnastični sastop gorenskih fantov in deklet, lahka atletika. — Tabor gorenskih fantov in deklet. — Po taboru koncerti sodelujočih godb: trziške, cerkljanske, jeseniške. — Ob pol 20: Alegorija »Slovenka mati«.

Kdaj pridemo: Prihod na Jesenice naj bo s prvimi jutranjimi in turističnimi vlaki, ki prisojejo na Jesenice že pred 8. Vzemite povratne nedeljske karte (polovična voznina). Listov ne oddajate, ker veljajo za povratek. Kolesarji in vozovi naj pridejo tudi točno na mesto.

Zbirališče je na Plavzu pred g. Čufarjem. — Na kolodvoru postavite voditelje posameznih društev svoje skupine v čete mož, fantov, deklet in žen. Ločeno narodne nože in enotne obleke. Na zbirališču odkorakamo skupno.

Kovor. Prosvetno društvo je dogradilo nov prosvetni dom: dvorano z ljubkim odrom in pododrednimi prostori. Vas prijatelje naše Prosvete vabimo na slovesno blagoslovitev, ki se vrši dne

6. septembra ob 2 popoldne. Po popoldanski službi boži bo govor v društvenih prostorih, blagoslovitev, godba, prosto zabava in gimnastične ter športne vaje.

Št. Jur pod Kamom. Dne 13. sept. bo pri nas dekanjski sestanek dekletskih Marijinih družb. — Upamo na obilno udeležbo tudi ob slabem vremenu, ker imamo prostoren društveni dom na razpolago. Župni uradi so že dobili v roke podroben spored. Opozorimo pa vse voditelje, da sporoče številko deklet, ki žele ta dan imeti kosilo v Št. Jurju. To najkasneje do 6. septembra.

Iz raznih krajev

Lipoglav pri Smarju. V noči med 19. in 20. avgustom je krog polnoči izbruhnil požar na Malem Lipoglavem pri Mišniku. Pogorela je hiša, ki je last Janeza Trontelj, posestnika na Gornji Slivnici. V hiši sta stanovali dve stranki, ki sta si skromno pohištvo rešili, le nekaj malega jima je zgorelo. A drva in nekaj drugih stvari je požar uničil. Staro ženo, ki je stanovala v hiši, je ogenj hudo opekel. Na kraj požara sta pribiteli požarna bramba iz Lipoglava in Smarja. Lipoglavška z motoriko in ročno brizgalno, šmarska pa z ročno brizgalno. Požrtvovalnemu prizadevanju obeh požarnih bramb se je posrečilo požar omejiti, da se ni razširil na sosednjo vas Gornja Slivnica.

Jamnik nad Krogo. Dne 12. avg. smo začeli graditi cesto z Jamnika v Krogo, katere je nujno potrebna, ker je današnja pot neuporabna. Odbor za zgraditev ceste je dobil prvo podporo v znesku 15.000 Din od banovine. S to podporo je omogočil g. ban, da smo zaposlili 20 delavcev domačinov, ki so z veseljem prišli za delo. Jamnik ima na poboju Jelovice krasno lego. Od cerkvice sv. Primoža, ki je znana po starinskih freskah, je zavidljiv razgled po vsej Gorenjski. Jamničani so se preživljali z lesom, kuhanjem oglja ter prodajo drv. Odkar pa je les zgubil ceno, je kraj od leta do leta težje prenašal krizo. Njive po strmih poboju rodijo slabo. Ob najboljših žetvah dajo tri-

Takoj je razumel, da ni misliti na napad, ampak samo na brambo.

»Lokostrelci in metalci nazaj! Vsi za tabor-sko obzidje! Svinec topile! Kotle za vodo vedno kurite!« se je glasilo njegovo povelje.

Zidovje bo, je premislil, vzdržalo njihov naval. Ako ne peljejo s seboj nobenih oblegalnih strojev, ne bodo prišli v notranjost tabora.

Toda glej: morje barbarov se je razcepilo in iz gozda je prišla dolga vrsta vozov z oblegalnimi ovni, stolpi na kolesih in oblegalnimi kočami.

Publj je nagnil glavo, zaprl oči in goreče molil k Marsu: »Kaznuj tega izdajalca!«

Onega pa, katerega je ravnokar imenoval izdajalec, so tisti trenutek Germani s takim veseljem krikom pozdravili, da se je treslo ozračje na milje okoli. Visoko na konju je stal na višini, v krogu glavarjev plemen. Bil je ves v srebrnem luskinastem oklepu. Orlovske peroti na njegovi čeladi so se majale. Bel plašč je padal z ramen.

Ko je vse utihnilo, je pokazal Servij s svojim dolgim mečem na tabor Batavijancev. Na to znamenje so zadoneli rogovi in Jazigi so prvi planili v Donavo. Za njimi so šli Kvadi in Markomani, nato rodovi, ki so bili Publiju neznani. Zadnji so vlekli s seboj oblegovalne stroje na lesenih splavih.

Prehod čez Donavo se je izvršil istočasno na toliko straneh, da ni bilo niti misliti, da bi barbare zadržali. Jazigi sami bi bili lokostrelci in metalce legije do zadnjega moža uničili: skozi prelaze je šlo toliko ljudi, da se je voda v strugi dvignila.

Bolj začudena kot v strahu je opazovala rimska vojska to neštevilno množico glav, ki se je zdelala od strani tabora, da bo vso reko napolnila. Mejni legijonar, navajen na male zmage nad sovražniki, je doslej omalovaževal njihovo število.

kratno setev. Letos pa je pobila toča, tako da bo žita komaj za seme. Hvalečni smo banovini, da je s javnim delom zmanjšala brezposelnost najpo- trebnijih. Mnogi očete številnih družin z upanjem gledajo v boljšo bodočnost ter so prepričani, da bodo oblasti še nadalje podpirale delo do izvršitve ter s tem omilile bedo. Cesta bo vezala Jamnik preko Kroke s Podnartom, a bo imela pomen tudi v zvezi preko Besnice s Kranjem in pod goro mimo Lajš v zgodovinsko znamenite Drazgoše ter v Selško ali Bohinjsko dolino. Iz navedenega je razvidno, kakšnega gospodarskega in turističnega pomena bo nova cesta. Odbor za zgraditev ceste je prepričan, da ga bo banovinski svetnik gosp. Brodar še nadalje podpiral, da dobimo obljubljeno podporo tudi od cestnega odbora v Kranju.

Nevomeški okraj. V soboto 22. avgusta med pol 6.—7. uro je privihralo nad vasmi Karteljevo, Kamenji in Globočji dol veliko neurje z viharjem in točo, ki je uničilo vse pridele. Silna burja je odnašala strehe s hiš in je naredila največ škode v vasi Kamenje. Hiše so v tej vasi brez streh, kozolet podrti, podi in druge zgradbe pa vse na kupu. Škode je samo v tej vasi približno za pol milijona dinarjev. Najbolj je prizadet Platé Alojz, kateremu je neurje vse uničilo. Hudo prizade- la sta Miklji Franc in Fabjan Janec, da ne na- vedemo imenoma še ostalih posestnikov. Pokra- jina, ki je že sama na sebi zelo revna, je s tem hudo prizadeta in se bo le z kakimi zbirkami in milodari mogla zopet postaviti na noge. Za to pa ne- jeno prosijo vsi prizadeti oblasti in dobrosejni ljudi, da jim pomagajo z denarnimi prispevki v tej hudi nesreči.

Horjul. Osemdeset let življenja in biti še vedno pri moči, pač lepa doba! In tak je Kete Anton, strojar, ki je bil rojen 24. avgusta 1856. S svojo marljivostjo se je povzpelo do uglednega obrtnika in trgovca z usnjem. Kot deček je bil za pastirja na Vrhniki, kjer se je rodil. Leta 1883, ko se je trubil starostarja pri Javorniku na Vrhniki, si je kupil v Horjulu hišo in pričel samostojno izvrše- vati svojo obrt. Vedno je bil s svojimi vajenci in pomočniki sam v delavnici prvi in zadnji pri delu. Bog ga je blagoslovil v zakonu s 10 otroki, iz- med katerih je ena šolska sestra Marišela, sedaj v Belgradu, ena pa šolska upraviteljica pri Sv. Le- nartu n. Šk. Loko. Naročnik »Domoljuba« je odkar list izbija, in ga še sedaj vedno vsega prebere. Naj ga Bog obrani pri zdravju in moči še mnogo let in jesen njegovega življenja naj bo srečna in vesela in krogu svoje skrbne žene in otrok.

Že so stali tisoči na desnem bregu reke. Kmalu so bili urejeni in šli so naravnost proti taboru, ampak od južne strani ter napravili velik polkrog, ki se je vedno zoževal in zapir- al, čimbolj so prihajale nove moči.

»Zapri nas bodo,« je pristavil eden tri- bunov.

»Servij jih vodi!« je značilno in kratko od- govoril Publij.

V resnici je bila to vodilna roka izkuše- nega poveljnika. Navadno so Germani takoj planili z velikim krikom nad sovražnika, da po kratkem boju ali zmagojo, ali se umaknejo. Danes se niso žurili.

Ko je bil tabor od treh strani obdan, so stale množice tiho in potrpežljivo čakale zna- menja. Bivši rimski stolniki so neopretno ma- jezili pred fronto sem in tja in prenašali Ser- vijeva povelja.

Že je solnce polovico dnevnega pota preho- dilo, ko so zagoneli istočasno na več mestih rogov. Jazigi v dolgi verigi so začeli boj. V ostrem diru so pridrli prav do obzidja tabora, streljali proti branilec in se zopet umaknili. To krvavo igro so večkrat ponovili, da so zelo vzamirjali rimske lokostrelce in metalce in prizadevali mnogo izgub.

Pod njihovim varstvom je korakalo dvoje čet pešcev, ki so imeli rimske oklepe in usnjate hlače. Njihovi praporščaki so nosili pred njimi zmaje z dvoje odprtih žrel, bojno znamenje Kvador. Proti vsem germanskim navadam so stopali popolnoma tiho. Ko so prišli v obseg rimskega strelnega orožja, se je pokrila prva vrsta s ščiti, druga je dvignila svoje čez glave, da se ubranijo puščic in kamenja.

Zaman so se trudili rimski metalci zlomiti ta živi zid. Kvadi so tako tesno skupaj koraka- li, da niso imeli njihovi ščiti nobene odprtine za sovražne izstrelke. Z motnim pokom je pa- dalo kamenje na streho ščitov, a ni škodovalo obstrlejevanjem.

Podzemelj. Prejanko nedeljo ponoči je izbruh- nil požar pri posestniku Kerbavcu v Gradacu. Zgo- rel je velik pod s vso letošnjo krmo, žitno letino in z vsem poljskim orodjem. Kako je požar nastal se še ni moglo dognati. Zavarovan je bil samo pod, tako da posestnik trpi veliko škodo. — Umrla sta tu dni 76 let stari posestnik Peter Jakobič iz Cerkviše in 62 let stari posestnik Novak Janec iz Otoka. Gasilski četa ga je z drugimi ljudmi vred spremljala pri pogrebu. — Vasi Griblje in Dragoti še težko čakajo, kdaj se bodo priključile občini Gradac. Zvedeli smo, da je banska uprava toza- devne predloge poslala v Belgrad notranjemu mi- nistru v podpis.

Vert pri Starem trgu ob Kolpi. Vaški odbor vasi Vert, obč. Star trg ob Kolpi, se najlepše za- hvaljuje banski upravi v Ljubljani za podeljeno podporo za dovršitev del pri mostu v vasi Vert v znesku 1700 Din. Delo je solidno dovršeno v veselje in hvalečnost vseh okolčanov, ker smo doslej morali čez potok bresti vodo. Če je pa le malo nastopila voda, smo bili popolnoma odrezani od sveta. S to podporo smo sedaj za vedno tega rešeni. — Vaški odbor za vas Vert.

Ljubno na Gorenjskem. Dne 21. avgusta je po dolgi in mučni bolezni umrla Marija Praprotnik, roj. Zaplotnik, ki je dočkala visoko starost 82 let. Pokojnica je bila vzr prave slovenske matere: skromna, delavna, verna. Svoje sinove in hčere je vzgojila v strogo katoliškem duhu. Od zgodnje mi- ladosti je bila naročnica dobrih listov. Tudi »Domol- juba« je vedno prihajal v njeno hišo. Pogreb je pokazal, kako jo je vse spoštovalo. Zaljubljeni se zahvaljujejo vsem, ki so se rajnice spomnili.

Gro-suplje. Naša gasilska četa priredi vsako leto svojo veselico. Čisti dobiček je namenjen na- bavi in popravil orodje. Zanimaja nas, koliko znaša letošnji dobiček in prav bi bilo, da je točen obra- čun vsem na vpogled. Sicer pa bomo o dobičku še poročali. Toda nekaj drugega se je na veselici dne 2. avgusta dogodilo, kar mora brezpogojno prejeti zaslužen plačilo. Gotovi ljudje so uprizarili lum- parijo, da so se javno norčevali iz maše in obha- jila. Znana oseba je »maševala«, imela je kar dva ministranta, in drugega ministranta tudi »obha- jala«. Osebe so znane. Zadevo sedaj prosišče orožništvo. Ta lumparija je med ljudstvom splošno znana ter jo vsi poštenji ljudje obsojajo. Sveda sedaj skušajo nekateri ljudje zadevo poltažiti ozi- roma vsaj olepšati ter trdijo, da je na veselici vse dovoljeno. Res pa je, da je na veselici dovoljena le poštena zabava, ne pa, da bi se na javnem prostoru uganjalo bogokletstvo. Pričakujemo, da

bo orožništvo izvršilo v polni meri svojo dolžnost. Veselica se je končala ob 4 zjutraj. Pred za- ključkom je pa bil še pretop. Upamo, da bodo tudi znani pretepači prejeli zaslužen plačilo. Toliko za danes. Sicer pa je kritikanje naše gasilske čete nedopustno. Obrni jezik, pa te bodo postavili na hladno. Take reči so napovedovali za sedaj po veselici. Bomo videli!

Rudnik pri Ljubljani. Da se zadeva našega pokopališča prav spozna, je treba slišati še drugi zvon, da bodo občani na jasnem. Najprej izjavim, da dopisa v »Domoljub« št. 33 nisem jaz pisal in nisem z njim v nobeni zvezi. (Op. uredništva: Do- pisa ni pisal g. župnik!) Glede pokopališča so dej- stva naslednja: Ko je sedanji župnik nastopil no- vo službo, mu je prejšnji g. župnik izjavil, da je treba novega pokopališča vsaj že 30 let. Ko je bilo okrajno načelstvo opozorjeno na stanje pokopališča, je zaprl pokopališče leta 1930 z naro- čilom, da naj se takoj zgradi novo pokopališče. Pri občinskem ogledu za prostor novega pokopališča je župan Jeršin vprilo komisije izjavil: »Vi, gospod župnik, ste krivi, da bomo morali de- lati novo pokopališče, ker je staro dobro.« Par let pred tem pa je župnik Pfajfer ponudil občini, da naj pomaga razširiti pokopališče. Isti g. župan je pri občinski seji izjavil: »Mene pokopališče nič ne briga, naj župnik za to skrbi.« Srečni zdravstveni referent je pri občinski komisiji spoznal parcele tik ob starem pokopališču za pokopališče, kar je areško načelstvo sporočilo županstvu in Rudniku. Obenem je bilo sporočeno, da je odobrenih več drugih prostorov, ki so za pokopališče primerni. Ker je več razsodnih mož spoznalo, da so cerkve- ne parcele ob starem pokopališču za občino, ki se zelo hitro širi, neprimerne, se je začelo delati na to, da naj se napravita dva pokopališča, in sicer staro pokopališče naj se razširi, novo pa naj se napravi na Laverici. Da se upošteva ljudsko mne- nje, se je na Laverici sklical sestanek štirih vasi, kjer se je pojasnila zadeva pokopališča. Na La- verici je bilo razen dveh posestnikov vse za to, da se napravita dva pokopališča. Dne 3. maja 1933 se je soglasno z glasovi vseh občinskih odbor- nikov sklenilo, da se za štiri vasi napravi pokopa- lišče na Laverici, podpisani pa je s škofstvom do- voljenjem izjavil, da se cerkveni prostor kljub go- spodarskim težavam da v ta namen, pa le pod pogojem, da bo le za gornji dve vasi prišel v po- st, da bi tako vsaj za nekaj časa zadostoval za pokopavanje. Nekaj nevidnih ljudi iz Laverskih vasi pa je začelo rovariti proti temu načrtu in je g. Ogrin, ki je hotel dati popolnoma zastoj vs

Tik za pešci so škripali oblegovalni stroji na nizkih kolesih, katere so porivale nevidne roke. Nato so privlekli oblegovalne ovne, stol- pe, orjaške polže, vozove z lestvami in zveze dračja, lesene kolobe z okni, katere so porivali znotraj skrite človeške moči. Tudi vse te oble- govalne priprave so se pomikale v veliko začu- denje Rimljanov v največjem redu brez običajnega germanskega krika.

V trenutku, ko so prekoračili Kvadi jarek in splezali na nasip, se je oglasilo povelje, ka- terega je prvi stoltnik sporočil drugemu. Z blis- kovito spretnostjo je povesila prva vrsta svoje ščite in zagnala metalna kopja čez obzidje. To se je tako nenadno zgodilo, da so Ger- mani, predno so Rimljani opazili, že zopet dvignili ščite. Takoj nato je priletel drugi ob- lak kopij iz druge vrste Kvador.

Glasev krik z obzidja je odgovoril spretnosti barbarov. Rimski vojak je dobil pojem, da ima pred seboj sovražnika, ki zna biti strašen.

Se pravi čas je poklicala tuba s strehe glav- nega stolpa rimske strojnike, da so šli na svoje delo. Kajti oblegovalni ovni sovražnikov so se pomikali naravnost proti vratom. Metalni stroji so začeli delovati in močna kamenita toča se je vsula na oblegovalno orodje barbarov.

Toda ogroženim napadalcem ovsnom eta hi- tel sedaj dve novi vrsti Kvador na pomoč, ka- kor tudi množice poln-čih vojakov z rdečjer- jami lasmi, ki so bili oboroženi samo s ščiti in drogami na koncu prižganim.

Sele sedaj so zagnali Germani svoj bojni krik. Grozo vzbujajoči glasovi so vrel izpod ščitov in doneli nad taborom kot grožnja.

»Proti Rimu, proti Rimu!« je tulile vse okrog.

Nove vrste Kvador so zagnale svoja kopja, nato so se pa razdelile, da dajo prostora napo- nagim orjakom. Slep, ne da bi bili vsaj malo previdni, so planili ti divjaki k napadalcem ov-

nom in vozovom na katerih so bile lestve. Z obzidja so letele puščice in sulice, tekel vrel smec in vrela voda. Smrt ni mogla od tega trenutka več šteti svojih žrtev.

Germani so trumoma padali, toda na mir- liču ali težkorojenem telesu enega barbara so stali takoj trije živi in vsak, razdražen v sled vonja krvi in radi pogleda padlih, kakor tudi omamljen v sled rastočega hrupa boja, je vedno manj pazil na izstrelke branilcev tabora. Z besnostjo ranjene zveri so udarili oblegovalci na vrata in plezali po lestvah.

Nepotrebno je bilo, da je tuba v taboru opominjala Rimljane, da napno svoje sile. Ker so videli pred seboj izvežbane in nepregledne vrste vojakov, je vsak rimski vojak razmel sam od sebe, da je vsak branil le sebe, ne pa tabora. Zato je podvojil svoje sile, ni čutil utrujenosti, delal je z levo roko, ako je desna postala nesposobna.

Puščice Jazigov, sulice Kvador, izstrelki, katere so pošiljali iz premakljivih stolpov, so padali tako gosto in gotovo, da je bilo čez dve uri le še dve tretjini branilcev na obzidju. Že so je Germanom posrečilo, da so zasedli neka- tera mesta na obzidju. Že je plapolal v no- tranjščini tabora sem in tja na vojaških hi- šicah plamen, katerega so zanetili z dračjem, ki so gorečega metali z obzidja. In vedno sve- že moči so prihajale Germanom na pomoč. To- da niso več nosili pred napadalcem kvadijskega zmaja, ampak markomanskega vola. Njihovi kratki meči, podobni rimskim, so se že od daleč bližali.

Publij je opazil nastalo izpremembo in je nagubanič čelo. Še vedno je ostal na strehi stolpa. Jazigi so ga po praporih, ki so jih vi- deli nad njegovo glavo, spoznali za najvišjega poveljnika in so ga začeli obstreljevati s pu- ščicami. Nekateri so odbile na njegovem sre- brnem prsnem oklepu, dve drugi sta prebodle poleg njega stoječega praporščaka, ki se je

svet za novo pokopališče in novo cerkvico, poleg tega pa še 40.000 Din v gotovini, umaknili svojo ponudbo in je tako ta zadeva propadla. V popravku se trdi, da je 90 odstotkov ljudi za pokopališče ob starem pokopališču, iz gori navedenih dejstev pa je razvidno, da med temi ni g. župan, ker je sam glasoval s vsem občinskimi odborom, da naj imajo štiri vasi svoje pokopališče in v uro stran od sedanjega. Iz teh dejstev tudi sledi, da je podpisani, seveda pobojašen od škofa — žrtvoval vse gospodarske koristi, da bi so ljudem ustreglo. Ko je srečno načelstvo izvedelo, da ni z načrtom nič, je občini sporočilo, da naj si poišče drugi prostor, ker se cerkveni prostor ne da razlstiti in ni odobren. Ker občina ni hotela ničesar narediti za napravo novega pokopališča, je cerkveno predstojništvo skušalo samo dobiti primeren prostor za pokopališče, in sicer tak prostor, ki je od srakega načelstva bil že odobren. Kupiti prostora ni bilo mogoče, ker so lastniki zahtevali pretrano ceno. Zato je cerkveno predstojništvo ponudilo cerkveno posestev v zameno in eden posestnikov je bil s tem zadovoljen. Omenjeni posestnik pa je županov sorodnik. Ko sem mu sporočil, naj pride v pisarno, da se napravi zapisnik o zamenjavi, ga ni bilo, pač pa je prišel k meni drugi posestnik, ki je ponudil naprodaj svoje zemljišče za pokopališče in mi obenem povedal, da onega ne bo, ker je šel k svojemu sorodniku — županu vprašat, če naj zamenja svet za pokopališče, pa ga je župan pregovoril, raj ne zamenja. Kdo je torej kriv, da ni pokopališča v Rudniku, ko bi bil najmanj še tri leta lahko in to samo tri minute od sedanjega pokopališča na prostoru, ki so ga do sedaj že tri komisije odobrile kot krasen prostor za pokopališče? — K. Zajc, župnik.

Zalog pri Ljubljani. Preteklo nedeljo je priredila tukajšnja »Vzajemnost«, naslednica marksistične svobode na sokolskem telovadišču igro »Hlapec Jerneja«. To na igro so se marksisti vseh vrst že dolgo pripravljali in je niso slabo podali. Dasi je ves dan deževalo, je prišlo na večer od vseh strani h predstavi več sto ljudi, med njimi cela truma kolesarjev. Na koncu so marksisti zapeli dve delavski korajčnici, prvo na napev pesmi, posvečeni spominu tirolskega puntarja Adreja Hoferja in drugo po napevu znane boljševice »Smjelo tovarišič v nogu« (Tovariši, korajčno na noge). Ta revolucionarna korajčnica je v Rusiji obsegala tudi dve kitici, ki se v svobodnem slovenskem prevodu glase takole: »Vse kar vzdržuje njih trone (vladarske), delo je delavskih rok, bomo nabasali puške, na bajonet krvolok. Jarm stoletni

zlomila silna bo delavska moč, vsepovsod rdeča zastava zmaga bo kar čez noč. — Zaloški marksisti so lahko zadovoljni, zakaj preteklo nedeljo so dosegli velik uspeh in sicer ne samo na kulturnem torišču. Nekulturno pa je to, da v državi, kjer so levitarji na vladi, še od daleč ne priznavajo političnih nasprotnikom svobode, kakor jo uživajo pri svojih prireditvah naši marksisti v naši državi. — Opomba uredništva: Čujemo, da dolže za dopise iz devicemarijapoljske občine nekateri, ki se jih tičejo, nekega gospoda v Zalogu. S tem mu delajo v največjih slučajih krivico. Sicer pa pri dopisih ne gre za poročevalca, ampak za vsebino, za katero odgovarja uredništvo.

Boj za naše občine

Ambrus. Ker se pri nas, pa tudi po okoliških občinah veliko govori, da so glasove volivcev za Sinkovčovo listo kupovali in da so ljudi s silo gonili na volišče in jih silili glasovati za listo, je prav, da stvar javno razčistimo. Da bodo imeli znani raznašalci teh govorov kaj od tega, razpisujemo zanje posebne nagrade: Kdor dokaže, da je katerikoli volilec Sinkovčeve liste dobil kakršnokoli nagrado, bodisi v denarju ali v blagu, dobi tudi sam lahko desetkratno svoto nagrade, ki jo dokaže. Zaradi sile, ki smo jo baje izvajali, pa omenimo, da imamo glede tega veljavne paragrafe in nepristransko sodišče. Kar državnemu pravništvu naznanite vrakogar, ki je uganjal nasilje pri volitvah. Sedaj se ni treba bati, da sodišča ne bodo mogla nepristransko soditi in obsoditi krivce, kakor je bilo to prejšnja leta navada. — Dalje se je pri nekaterih slišalo tudi staro načelo liberalcev in komunistov: duhovnik ne spada v občinski odbor, on naj bo tam, kjer je njegovo mesto, to je v cerkvi. O, saj vemo, da bi marsikdo duhovniku rad zavezal usta v izvenecerkvenem življenju! Zakaj pa advokatom ne rečete, da jim brignete le za svojo kancelijo in oštirjem, da bodo le v svoji gostilni in učiteljem, da naj bodo le v šoli? Samo duhovnik naj molči, ko je vendar svoboden državljan kakor vsi drugi? Vsakega duhovnika prav zelo briga, kakšen bo občinski odbor v njegovi župniji, saj vemo, da dandanes občine v marsičem odločajo, kar nima pomena samo za čast, ampak tudi za dušni blagor ljudstva, za katerega je duhovnik odgovoren. Zato ima duhovnik ne le pravico, ampak naravno dolžnost, da sodeluje povsod, kjer more ljudstvu kaj koristiti. Za razpisane nagrade se pa obrekoljci kar brž oglasite

pri Ivanu Sinkovcu, posestniku v Ambrusu 12, ki jih bo plačal iz svojega, ne pa iz državnih kas, od koder je tekel denar pri volitvah leta 1933.

St. Lambert. Preteklo nedeljo smo imeli tudi pri nas shod, ki ga je priredila kraj. organizacija naše ljudske stranke JRZ. Na shod je prišlo okrog 100 volivcev iz vseh krajev naše obširne občine. Shod je otvoril predsednik JRZ za St. Lambert, posestnik Plank Anton, ki je povdaril, da je treba enotno nastopiti pri jesenskih občinskih volitvah, da bo tudi občina St. Lambert pokazala in dokazala, da je večina ljudstva v taboru dr. Korošca. Nato je povzel besedo predsednik okraj. organizacije JRZ Hinko Lebinger, ki je v obširnem govoru dokazal škodljivost centralizma, za katerega so v prvi vrsti soodgovorni voditelji samostojnežev, ki jih vodita senator Pucelj in njegov oproda Mravlje ter liberalci s Kramerjem, ki so glasovali za vidovdanskou ustavo in s tem za centralizem. — Na žalost so pa tudi ljudje iz št. lamberskega okolišja v času diktature iz osebnih koristi drli za temi krivimi preroki. Nato so po burnem odobranju soglasno sklenili, da se postavi za občino St. Lambert enotna lista JRZ ter je bil izvoljen poseben volilni odbor, ki bo vse potrebno ukrenil, da pridejo na to listo samo možje, ki uživajo zaupanje. Nasprotniki sami izjavljajo, da se za te občinske volitve ne bodo več brigali. Naši ljudje pa naj se ne pustijo slepiti s hujškanjem, ki gre le za tem, da se razcepijo naše sile. G. Lebinger se je tudi dotaknil vprašanja priključitve vasi Podbukovje, Širokaset in Laze k občini Vače, kamor prebivalci teh vasi prosijo že iz časov pred vojno. Izjavil je, da se mora upoštevati upravičena želja teh volivcev in da se bodo te vasi priključile občini Vače, čim bo to zakonito možno, ostali del občine St. Lambert pa bo lahko ostal še v naprej samostojna občina, če bodo to volili hoteli. H koncu je še spregovoril svetogorski župnik. — Razpoloženo zborovalcev, ki so obsojali delovanje in tako zvano »dajanje« podpora doverljajšim mogotcem, je jasno dokazalo, da bo pri jesenskih občinskih volitvah tudi v naši občini zmaga značajna in poštenost naših ljudskih moč in da bo od bivšega glavarja Podboja zaščiten in »povodnan« stranka liberalcev in samostojnežev doživela svoj plačilni dan. Zato vsi poštene in značajni volilci za našo enotno listo JRZ!

Moravče. Tudi pri nas se pridno pripravljamo na občinske volitve, ki bodo v jeseni. Baje bodo kar štiri liste. Prav, naj vsak svobodno dela za izboljšanje občinskega gospodarstva, saj sedanja vlada stoji na etališču svobode. Sedanji občinski

zavalili čez ograjo. Publij ni tega niti opazil, tako zamaknjen je bil v potek boja. Niti za hip mu ni šinila misel, da je njegovo življenje izpostavljeno nevarnosti. Z naprej nagnjeno glavo, z globoko navpično razo nad orlovskim nosom, s stisnjenimi ustnicami je opazoval sovražno gibanje z očmi ptice roparice ki se pripravljala, da plane na izbrano žrtev.

Puščica nekega Jaziga je razbila zlato spomo, s katero je bil spet njegov plašč čez desno ramo. Niti z roko ni ganil, da bi odbrljal svoje padajoče oblačilo. Ni slišal nič, ni videl nič, kar se je njega tikalo: videl je samo nove vrste Germanov in slišal krič napadalec.

Kajti polnagi divjaki, ki so si razbili glavo na obzidju, niso več kričali. — tulili so z nadčloveškimi glasovi, vsi besni nad upornostjo Rimljanov. Boj je ž edosegel stopnjo zagrizenosti v katerem pozabi človek samega sebe, postane neobčutljiv za rane in se ne meni za smrt. Germani vsi okrvavljeni, vsi polni ožganih ran, so plezali po lestvah in so vedno metali goreče dračje v notranjost tabora. Pa tudi branilci, katere so zelo napadali Jazigi s svojimi puščicami, niso poznali nobene opreznosti več.

Tedaj je ukazal Publij: »Lokostrelci in metaleci proč z obzidja! Kopjenosci in borilci z meči gor!»

Tulečih divjako vse ni bal. Znal bi si bil pomagati z njimi, da jih niso podpirali Kvadi in Markomani.

S paznim očesom je preračunal sovražne moči. Pred obzidjem se je borilo na tisoče izurnjenih in na povelje vajenih vojakov in levo in desno tabora, so stali za temi na videz brez reda zmetanimi masami, strogo ločeni številni oddelki, ki so čakali samo znamenja za napad.

Besnosti in ogromne vojske ne bo mogla držati njegova legija in ako bo hotela, ne bo noben legionar ostal pri življenju, si je mislil Publij. Naj samo Markomani splezajo na zid s svojim rimskim orožjem, potem se bo začelo

strašno klanje. Kogar ne doseže meč sovražnega vojaka, tega podere kol divjaka ali se zadusi v dimu taborskega požara. Zahajajoče sonce bo obsijalo samo še kup razvalin in slabotna trupla vojakov, ki so zaslužili častnejšo smrt.

Tabora ne bo mogoče vzdržati. Ako bodo sulicarji in borci z meči do mreka zadržali barbare, zapade jutri legija neizogibno svoji usodi. Zanj je vsaka roka velike važnosti, sovražnik pa lahko nakopiči pred obzidjem toliko mrličev, da bodo prišle po njih v tabor nove sile. Potem ne uide iz te kletke niti en sam legionar... Ako pa bi napravili izpad, bo ostalo gotovo polovica vojakov na bojnem polju, druga polovica pa se bo prebila skozi germanske trupe in bo svetemu Rimu izkazala neprecenljive usluge.

Te misli so se naglo vrstile v Publijevi glavi. Še bolj se je nagnil čez obzidje, kot za skok pripravljena roparska zver.

Iskal je najbližjega izhoda, a nikjer ni našel odprtega mesta. Proti severu je Donava zavirala njegov pohod, proti vzhodu in zahodu pa je kar mrgolelo barbarov, nasproti južnim vratom pa je ostal Servij sam z izbranimi četami. Gotovo je vedel ta izdajalec, da se ne bo izvojeval glavni boj na obzidju, ker je obdržal najboljšje vojske po večini nezaposlene v svoji bližini, medtem ko je izročil polnoge divjake brezobzirno puščicam in kamenju, razbeljenemu svincu in vreli vodi Rimljanov.

In vendar je treba brezuspešni moriji napraviti konec in rešiti del legije za Rim...

Publij se je visoko vzravnil in govoril svoji okolici z odločnim glasom: »Utrli si bomo pot skozi množice. Kogar ohrani Mars pri življenju, ta naj pride po jutrišnjem v Juvanium! Tam se bomo združili in prečeli zdrave glave.

Prenehaj je, pričakujoč, da bo kateri častnikov kohort kaj pripomnil. Ker se ni nihče

oglasil, ker so se vsi zavedali položaja, je ukazal dalje: »Prva kohorta napravi izpad skozi vzhodna vrata, druga skozi zahodna, vsi ostali na južni strani. Konjenica nam bo utirala pot. Lokostrelci in metaleci se razvijajo na krilih. Vojaki z meči in sulicami v obliki dvojnega klina, v sredini. Skrbeti boste morali, da do skrajnosti ostanete v redu. Kar se bo od celote odcepilo, naj se po možnosti zopet združi med seboj. Vedno pazite, da premagamo barbare s hitrostjo in redom.«

Pomignil je trobentaču na tubo in rog, nato je še rekel: »In zdaj tovariši, na svidenje po jutrišnjem v Juvanium ali pa čez nekaj ur v kraljestvu senel!»

S prijaznim pogledom se je poslovil od svojih podanikov in šel prvi s stolpa...

Ravno zdaj se bližajo sveže moči Markomanov utrdbi — naenkrat pa se v največje začudenje barbarov odpro vrata in rimska konjenica se zakadi v vrvež in začne svoje pogubno delo. Izpad je prišel tako nepričakovano in s tako silo, da je bil živ zid okrog tabora na treh mestih naenkrat pretrgan. Dolgi meči konjenice so pokosili v par minutah široke ceste za pešce. Predno so se oblegovatci zavedli, kaj se godi, se je rimski tabor neovirano izpraznil.

Publij je šel z večjim delom kohort naravnost proti jugu, v smeri, kjer je bil Servij. Držal se je v sredini svojih čet in obvladoval gibanje.

Prav je slutiti, da je pričakoval Servij izpada. Z grička, kje o stal, so dirjali trobentaci na vse strani, da poneso Germanom nova povelja. Toda samo Markomani in Kvadi so ubogali in se hitro strnili. Polnagi pa so zagnali strašen krič in nadaljevali boj na lastno pest. el njih je padel čez opuščeno obzidje v tabor, drugi pa je planil po Rimljanih.

* Juvanium, današnji Salzburg

odber pa je bil izvojen, kakor vse vama, s namigom, kaj je potvarjanjem glasov, naše naj prihodnje obdobje političnega, katerim možen ljubljanski tabor. Čudno se nam pa ni, kakor si upa sedanjí tabor agitirati tudi pri naših ljudih. Ali je še pomembni, kakor skrbimo, da je bila vsesplošno na časi posvetitve JNS. Kdo je bil, da je imel ali pa kaj, kajdan Jerman in Marovič? Kdo je sprejel izrednega slovenskega upravitelja g. Borisa Grada iz Vrhopola v daljino južne kraje? Kakor pristojnost se je postopala pri javnih delih? Ali niso dobili dela na neki sami mi, ki so pridno trčili v JNS rog? Kako se je razdeljevala kornica? Kaki prihodki se odliči vedno prazniški rok ali pa se jih razdelili s priponko, naj grejo pomje k napadu v Rim. Gosp. Tuma, to vse smo si dobro zapomnili. Ali ti še radi nadaljaja tri leta tako vladati? Pred volitvami pred brati ledi se agitirati, da bi se delali pri občinski upravi popolnoma nasprotni. Na danes vidimo, da je bilo to prazno besedjenje in da tam je bilo jurčiki, ki jih plačuje kmet in vake plača. Leta pa pustite naše ljudi pri volitvah pri miru. Šele naslednje pri skrbirani JNS, kakor smo postali in občinski se. Volitvi, zapomnimo si dobro, da skrbirani JNS danes ni le pomeni v Beogradu, pač pa bomo podpirali tiso krajev Lavinia, ki je bila Jug. radikalna zajednica, najmočnejše stranke Jugoslovije, ki je s sedanjim delom že pokazala, da je vredna našega razpisa. Tudi nam. Možemo nam ne emajo gospodari, maki. Načrt se briga samo za Hrvačo. Polprejmo vse liste Lavinia Lavinia, to je naša lista, s tem podpremo tudi vladu dr. Korolcu, ki je danes voditelj na Slovenskem. Za vsakega naj nam služi obdobje, ki so dr. Korolcu se imelo voliti in so vse volite liste Jug. rad. zajednice.

Beograd. Le našli smo poročali, da nam je nekateri ministri dr. Korolcu dal nepot lastno obdobje, ki so jo nam vložili neki zastopniki pri naši občinski volitvah 1. 1935. Takoj smo bili na delo. V nedeljo 14. avgusta je bil v prosvetnem domu ustanovljen odbor naše stranke — Jugoslovanske radikalne zajednice (JRZ). Sedelci pa je krajši odbor stranke in Lavinia. Udeleženi je bila nepredstavljena velika — okoli 150 zastopnikov in blagovnikov, delavnikov in kmetov. Zbiranje je opravil ljubljanski tabor g. Pomali. In je našel dogodke naših let: kako in takaj je izgubila Beograd svojo obdobje in kako je dr. Korolcu ustregel ljudski želji po obnovitvi te občine. Pomali je, da si mora ljudstvo dobro zapomniti potovanje naše ljudske volje kot svoje najvrednej-

še sovražnika, najpomembnejšim ob volitvah, ko smo bode ostanili s lepimi obljubami, ker smo bili najpomembnejši in grozili. Trudili se bode, da dobijo kaj glas, da se pomene zaradi svojih lastnih koristi na kmeti občine. Ker je občina območena, bode volitve v Beogradu 20. septembra, ko naj bi sedanjí občinski odbor je prazno početi pristajati jugoslovanske stranke, ki so ravno v Beogradu dobile mesto po svojem volitvenem pobodu. Niso je dobili besede gospod odposlanec stranke in Lavinia. Ta je orisal najprej osebnost ministra dr. Korolcu, ki je v današnjem parlamentu neustrešno zahteval razpad Avstro-Ognske in svobode Jugoslovije, hoper je pri tem razgal svojo lastno glavo. Tudi v svojih Jugosloviji je posledno zastopal koristi in volje

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLEDNEVSK, KI GA SVOJIM ČITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IS STANE VREČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE KROČITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLOV NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPESNICE UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE SEKAJ ŠTEVILKA LASTA NA OGLED.

Slovenec, pri čemur se na metali polna pod noge ravno neki liberalni. Govornik je zato posrel zahtovo polno dvorano, da se temu velikemu narodnemu voditelju oddedi tudi blagovnik občine in naj na dan volitev 30. septembra volijo kandidata Jugoslovanske radikalne stranke in s tem izreče razpis dr. Korolcu. Z vidnim zanimanjem so zborovniki poslušali ta izražanje, veseli, da se lahko spet po dolgi letih sberajo brez nadzorstva centralizira in svobodno povedo svoje mnenje. Kdo so izrekli krajani odbor stranke, ki mu bo našeloval g. Žarko Franc iz Lok. Pri skrbiranih je blagovnik gospod hupnik poročal, da je dobil od hanske uprave zagotovilo, da bode našli s re-

gularijo Slovenščine v najkrajšem času. Letašna bo popravljena po ob tem pobodu. Banka sprejme za to pripravljeno 70.000 Din. S tem bi ustrezno tako brezposelnosti, kot tudi vsem občanom blagovnikov in delavnikov, ki bi bili prvoeno po tej poti. Na koncu so bili zborovniki zadovoljni, da se naslednje velikega slovenskega tabora, ki bo 15. septembra na Ljubljano, pač in to za vse moravsko dolino in Orav graben.

Mirna. Na praznik, 8. septembra, takoj po prvi sv. maši priredili krajanska organizacija JRZ v dvorani prosvetnega društva shod, na katerem so govorili tanski svetnik Webbe. Vse tako so, mišljenjske vladno, da se tega shoda potone vse in s tem pokazalo, da je naša občina vedno dr. Korolcu. Še nam je v svojem spominu on shod izna dolo JNS stranke, ko je neki gospod na proslavem skrbirani takole govoril: »Vse vrzila stanaj mi! Pomagamo dr. Korolcu in njegovi politiki v grob, zavalimo nanj kamen in ga upolnimo s sedmerimi pedali. Tudi smo se s. skali pesti, ker namne smeli spreprosniti besedi v obrambo našega voditelja. Bili smo res brez pravi. Ker nismo smeli tedaj, bomo odgovorili 8. sept., ko bomo svobodno izjavili, da nemajo nasprotni dr. Korolcu.

Cerkije ob Krki — dne 30. avgusta bode pri nas občinske volitve za območje občine Cerkije. Nosilec liste JRZ je Ignaci Janec, posvetnik v Gatacih. Dva veroka nas vodita, da bomo li voliti Ignacija. Hudešo se javno zahvaliti našemu voditelju dr. Korolcu, da nam je občine vrnil, katero je tako kruto razbil režim JNS. Majo je kraj, kjer so ljudje pod režimom JNS trpeli kot tukajšnji najhujši ljudje. Menda le niste pozabili na krivice, ko so nekateri žrtvi v nepeprani smrti bojstva. Takrat nas je peko tlačarstvo, našelvali ga bomo 30. avgusta — ali mi volimo Ignacija. Dalje je pomembno leto g. Ignacija: ta so ljudje, ki so polnjeni ne samo na javni, ampak tudi v svoj. Na srečni poštenosti pa je izražena prava državljanost. Država se ne reče s korupcijo, ne s sleparijami, tako se je podla. Tudi, ki grdo voliti proti listi Ignacija, imajo namne podreti ta, kar nam je dr. Korolcu vrnil in bodejo vplejali nepot politiko našega in korupcije. Vsa uradovci občan bo oddal svoj glas list g. Ignacija. Dragi gledajo na nas. Lato mori bi naša zmaga sijajna!

Beška na Dolopetkom. V nedeljo 30. avgust bomo imeli v naši novi občini občinske volitve. Potrjeni sta dve kandidaturi listi: lista JRZ, kateri

V. Hlad - J. O.

Pravljice

Kalif, ki bi bil svoemu velikemu vezirju že čisto nad razvil kakšno veselo, pridno vspešno črna sužnja, da bi pravičljivi kraljevina por. Kmeti se vme sužnji s kraljevstvom. Bi je to našen delni mož, temnočrvene obraze, v razpore oboki. Nosi se kralja, v kalifi se imel vsesplošno bopu, dragulje in perline. Bopu okrovnice pdkine, kornice in glavnik. Kalif in veliki vezir sta vse preplestla in kalif kapi razposilil zlate in za Manzorove kope pdkine, za vsesplošno bopu za glavnik. Ko boše kraljevstvo svoji kralju nepot pokorni, zapleza kalif našen predstojnik in vrnika, ali ma tudi tam kakšno blago. Kraljevstvo oboki predstojnik in pokazuje posodo s črnat peskom in paku s čudno pesno, ki je naše zlate brati se kalif se Manzor. »To dvine sem dobil nekaj od nekakega lipovca, ki je to našel v Meku na črni, prvi kraljevstvo. »A ne vem, kaj vsebina, vama se na razpolago za naša denar, so se vem s tem kaj početi.« Kalif, ki je imel v svoji kraljici nad stare rukovode, četudi ali ni naš brati, maš paku in posodo in odposil kraljevstvo. Kalif pa bi bil nad vodil, kaj prvi pisane, zato uprsko vezirja, ali se počne nikolopar, ki bi molil za našim. »Milostivi gospod in zapovedovalec,« odvne le-ta, »oni veliki modriči stanuje neki mož: imenuje se Selim učeni in me vse izvirni, ali mi, na pride, moram razumeti on je skrivnostne potere.«

Kralja zapleza atenege Selima, »Selim, ma prvi kalif,« Selim, ti si bil zelo učni, oglet malo v to pesmo, če pa maš prebrati, če bi prebrati, dobil od mene novo praznično obleko, če se ne, in dobil dvainšt na licih in predstojnik se podstane, ker se po kralji me-

nuje Selim učeni. Selim se prikloni in pravi: »Tvoja volja se upodi, gospodi!« Dolgo je molil pesmo, pa se hipoma zaklical: »To je lufinski, gospodi, ali se se dan obesta.« »Povej, kaj pomeni,« veli kalif, »če je lufinski.«

Selim se začel prevajati: »Človek, ki to našel, našelv aliha za njegovo milost. Kdo po našu od pdkine v tej posodici in travem spreprotni. »Mutabor,« se lahko spreprotni v katerikoli žival in razume tudi govorno žival. Če boše nepot našelv Slovesni postavo, naj se prikloni in trkati proti vzhodu in spreprotni on besedo. Kadar pa se spreprotni, se vrnaj, da se ne razume, sicer ti čarovna beseda posodo naše upne in spomine in ostal boš živ.«

Ko je Selim učeni to prebral, se je kalif silno razveselil. Učeniški se moral prikloni, da ne bo te skrivnosti nikomur razodel; kalif mu je podaril lepo obleko in ga odpustil. Velikemu vezirju pa je dal: »To je bila dobra kupčija, Manzor! Kako se veselim, ko bom žival, jemu našen pridni k meni. Skupni pdkine na polje, bopovne nekakšno iz posode in bopu potem postojnika, kaj se govori v traku in v vodi, v gradu in na polju.«

2.

Kralji je kalif Manzi drupo silno pozastavil, da se obeliski, ko je bil pred veliki vezir, da bi ga, kakor je zapovedal, na spreprotni spreprotni. Kalif je vstakel posodo s čarovnim peskom za pes in potem, ko je svoemu spreprotnu zapovedal, on našen trati, se je odpravila v veliki vezirjem sama na pot. Šla sta naprej silni veliki kraljove vrtovi, pa sta zastali pdkina, ki bi splošila kaj čvepa, da bi poskušala svojo smetino. Slednji predstoj veliki vezir, da bi se boš našel ven do rdnika, kjer je že čisto videl mnogo živali, tisti škocki, ki so zmetali zlatine njegovo postojnost s svojim smetno razum vedentem in kletenjem.

Kalif prikloni vezirjevemu predlogu in gre z nim k rdnika. Ko stane ta, zagledata škock-

li, ki je resnočno hodila gori in dol, pa skalo izbe in vlnski kaj pred se poklepetala. Obokni opaziti visoko v zraku drugo škocko, ki je le-lela senila.

»Stavim svojo bendo, milostivi gospodi, da veliki vezir,« da se je dva dogovorila sedm menitno pogovornika. Kaj, ko ta moja postala škocka?«

»Dobro!« odvne kalif. Tode poteci si morava le enkrat vstati v spoman, kako postanejo zopet škocka. — Da, trkati se je treba proti vzhodu prikloni in reči »Mutabor,« pa sem bil zopet kalif in ti vezir. Samo smetati se ne sme, sicer sva izgubljena!«

Med tem ko je kalif tako govoril, je drugi škocka že plevala nad njegovo glavo in se porogoma spušcala na zemljo. Hitro potegne kalif posodo s praškom izza pasa, vzame precečni škovec, ponudi tudi velikemu vezirju, ki je prav tako ponudil in obe spreprotni: »Mutabor!«

Da so se jima noge posušile in postale tanke in rdeče, lepi, rumeni opanki kalifa in njegovega spreprotnika so se spreprotni v neštiti škocke noge, take so postale peroti, vrat se jim je za cel valat podaljšal, brada je izgubila in telo je pokrivalo mehko perje.

»Kratek klun imate, gospodi veliki vezir,« je dal kalif, ko se mu je strmele nekoliko poroglo. »Pri prerokovi bradi, kaj takega še sva živ dan nsem videl.«

»Lena hvala,« odvne veliki vezir in se prikloni: »Kdo skoraj bi se držal trdit, da izgleda Vase Velikostvo kot škock čedneje nego kot kalif. Tode pdkina, če vam je prav, da bova porušila naša tovariški tam in izvedla, ali res razumeva škocksko.«

Med tem je bila druga škocka prišla na zemljo. S klunom si je očedila škock, poravnala perje in korakala nato k prvi škocki. Oba nova škocka pa sta hčila, da pdkina v njuno bližino, kako se zaščitita, ko zaslišata slednji pogovor:

* mohamedanska molilnica (šerkevi).

nosilec je posestnik Ludvik Komljanec in lista, katero zastopa J. Kaplar, poa. na Bučki. J. Kaplar je svoj čas že bil bučevski župan — izvoljen celo na programu SLS. Kot občinski predstojnik pa se je popolnoma udeležil JNS režimovcem ter jim vedno sveto služil, akoravno so mu vzeli iz rok celo občino in jo prestavili visoko čez hribe v oddaljeni Studenec. Na zopetni upostavitvi občine Hučka nima Jože Kaplar prav nobenih zaslug. Naša lista JRZ je sestavljena tako, da so na njej zastopane vse vasi in vsi stanovi po najboljših gospodarijih. Le-to nam daje tudi upanje, da bo s pomočjo podpore oblasti mogoče voditi našo sicer malo, a lepo občino k blagostanju in sreči. Zato naši fantje in mošje — volilci, v nedeljo bomo ali vsi do zadnjega volit ter se bomo na volišču vsi izjavljali: volim listo Ludovika Komljanca!

Raka. Prejšnjo nedeljo smo imeli pri nas shod za občinske volitve. Gosp. župan Likar iz Kostanjevice je siljajo razložil, za kaj se borimo pri občinskih volitvah. Vsi smo spoznali razloge, zakaj naj vsak občan, ki mu je za pravico, red in dobro gospodarstvo v državi in občini, pri naših volitvah glasuje za kandidatno listo Matija Čemita, ki je lista JRZ. — Poleg naše liste se bodo še pristajali dveh drugih skupin pulli za zaupanje. Tu imamo listo JNS, katere nosilec je g. Šiška. Kar velja za to stranko v velikem, to velja za njeno listo pri nas v malem. Saj ne bodo nikdar pozabljene krivice, nasilja, goljufije, preganjanja, kazni, jece in vse druge lumparije, s katerimi je ta stranka dolga leta obkladala naš narod. In pristajali ste stranke pri nas so vse to odobraval in pri vsem sodeloval. Zato bo vsak zaveden Slovenec pri občinskih volitvah tej listi pokazal figo in a tem javno poudaril, da obsoja krivico in nasilje, ki se je vršilo nad našim narodom. — Se eno listo imamo pri nas, to je lista g. Šribarja, ki je preko različnih strank in gibanj za nekaj časa zaplaval v Mačkove vode in je zbral okrog sebe vse, kar drugod poznamo pod firmo ljudska fronta, ki sedaj zlasti v Španiji kaže, kakšne sadove rodu drevesa te sorte. O mačkovstvu smo si tudi na jasnem. On je Hrvat in se bori za pravice svojega naroda, ne pa za pravice Slovencev. Ni naša naloga, da bi bili Hrvatom za priprave. Imamo svojih potreb in zahtev dovolj. Za te se moramo mi sami boriti, če jih hočemo doseči. Vodja vseh, ki se bori za pravice slovenskega naroda, je dr. Korčec. S tem, da pri občinskih volitvah glasujemo za listo JRZ, ne bomo dali le občini najboljših mož, ampak bomo tudi svojemu voditelju dali močno oporo, ki jo rabi v boju za pravice svojega

naroda. Zato bomo ali na volišče in tam vsi kot en moč rekli: Glasujem za listo Matija Čemita.

Mokronog. V nedeljo, 30. avgusta imamo v Mokronogu občinske volitve. Volili bomo samo listo JRZ, na kateri so možje, vredni našega zaupanja. Nasprotniki, privrženci nekdanjega močnega JNS, pod katero je trpela vsa država, sedaj še liste niso mogli sestaviti, ali je pa niso iz strahu, da ne bi izšli iz volišča preveč poraženi. Skušali pa bodo volivce odvračati od volitev, da bi tako bil njih poraz manjši, toda volivec, ki kaj da na svojo in slovensko čast, jim ne bo nasedel. Saj vsak, ki količjak pozna politiko, ve, da je bila JNS in je še danes pobornica centralizma in največja nevarnost za slovenski narod. Kdaj so še hodili žandari okrog vaših hiš in vas s silo tirali na volišča, gonili po ječah, zapirali vaše voditelje, razpuščali katoliška društva, njih domove pa pozaprili, ljudstvo pa je moralo molčati? Takrat ko je vladala JNS, kateri so tudi naši gospodje bili udeleženi z vso svojo dušo, vi pa ste bili brezpravnost, zaznamovana z žigom protidržavnosti, za katere zakon in pravica nista veljala. Zato pa vsi kot en mož na volišče, da javno obsojimo vsa nasilja in krivice zadnjih let in manifestiramo za sedanjo vladu, ki nam je dala nazaj vsaj pravico in svobodo. Kdor ostane doma, pokaže, da tega vreden ni, ali pa si onih časov nazaj želi.

NAZNANILA

Zavod šolskih sester v Repnjah pri Vodichah sprejema v internat gojenke od 5. leta naprej. V zavodu je 6 razredna šola s pravico javnosti. Gojenke so deležne dobre vzgoje pod skrbnim vodstvom šolskih sester. K dobremu napredku jim pomaga pri učenju sestra učiteljica. Nudi se gojenkam prilika, da se lahko uče tudi nemškega jezika in glasbe.

V zavodu je tudi 6mesečni gospodinjinski tečaj, ki se prične s 1. oktobrom. Dekteta se izvešajo v vseh, dobri gospodini potrebni vedah in delih. Mesečina po dogovoru okrog 300 Din.

Zavod leki ob vznožju gozdnatega griča, v bližini avtobusne proge, v lepem, mirnem kraju, ki je od zdravnikov priporočen, zlasti za živčno slabe otroke.

Vsaka gojenka naj prinese s seboj telesnega in poselnega perila, oblake in obutve po potrebi.

Informacije daje vodstvo zavoda šolskih sester Repnje pri Vodichah, Gorenjsko.

RADIO

Program radio Ljubljane od 27. avgusta do 3. septembra 1936.

Vsaki dan: 12.00 Plošče, 12.45 Poročila, vreme, 18.00 Čas, upored, 18.15 Plošče ali koncert, 14.00 Vreme, borza, 19 Čas, vreme, spored, poročila, 22.00 Čas, vreme, spored, poročila. — Četrtek, 27. avgusta: 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Plošče; 20.10: Slovenščina za Slovence; 20.30: Prenos iz Belgrade; 22.20: Radijski jazz. — Petek, 28. avgusta: 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Plošče; 20.10: Zenska ura; 20.30: Opretni pesmi; 21.20: Instrumentalni dueti; 22.20: Plošče; 22.30: Angleške plošče. — Sobota, 29. avgusta: 18.00: Radijski orkester; 18.40: Potopisno predavanje; 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Koračnice na ploščah; 20.10: O zunanjih politiki; 20.30: Pester večer; 22.20: Lahka glasba. — Nedelja, 30. avgusta: 8.00: Koncert lahke glasbe; 8.45: Napoved časa, poročila, spored; 9.00: Koncert lahke glasbe; 9.30: Prenos z Jesenice: Prireditve v proslavo 40 letnice Krekovega prosvetnega društva; 9.30: Reportaža slavnostnega sprejema; 10.00: Sv. maša s ljudskim petjem; 11.15: Reportaža iz Jakopičevega paviljona; 13.20: Plošče po željah; 17.00: Kmet. predavanje: Spravljanje sadja z obzirom na zahtevo sadne trgovine; 17.20: Koncert lahke glasbe; 18.30: Striček Matiček govori in poje; 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Vokalni koncert; 20.30: Vesel večer; 22.20: Prenos iz Parkhotela na Bledu. — Ponedeljek, 31. avgusta: 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Plošče; 20.10: Zdravniška ura; 20.30: Harmonika solo; 21.15: Pevski koncert; 22.20: Radijski orkester. — Torek, 1. septembra: 10.00: Prenos otvoritve jesenskega sejmca v Ljubljani; 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Veseli domači napjevi; 20.10: Pravna ura; 20.30: Za zabavo in kratak čas; 22.20: Radijski orkester. — Sreda, 2. septembra: 19.30: Nacionalna ura; 19.50: Mladinska ura; 20.10: Otroci otrokom; 20.30: Koncert Slov. vokalnega kvinteta; 21.15: Koncert radijskega orkestra; 22.20: Koncert radijskega orkestra.

Ko so se Angleži in Francozi v bitki pri Fontenoy leta 1745 srečali, so Angleži iz ušudnosti svetovali Francozom, naj oni pričnejo prvi streljati, kar so pa Francozi prepustili Angležem. Posledica te ušudnosti je bila, da je pri prvem izstrelu padlo 50 francoskih častnikov in 760 vojakov.

»Dobro jutro, gospa Dolgonoga, že tako zgodaj na travniku?»

»Lepa hvala, ljuba Klepetatka! Sja sem si iskal majhen zajtrk. Zelice morda četrt martinčka ali žbij krak?»

»Iskrena hvala! Danes nimam prav nobenege teka. Nekaj drugega me je privedlo na ta travnik. Danes bom morala plesati pred očeto-vimi gosti, pa se hočem na lihem malo vaditi.«

In že je začela mlada škotinja čudno se pre-gibaje korakati po polju. Kalif in Manzor sta strme gledala zano. Ko pa je slikovito stala na eni nogi in zraven hujko s krili mahljala, se obadva nista mogla več premagovati; neukročen smeh ama je zadonel iz kljunov; šele po dolgem času sta se umirila. Kalif se je prvi zresnil: »To je bila zabava,« je dejal, »ki se ne da z zla-atom plačati. Škoda, da je najin smeh neumni ži-vali preplašil, sicer bi bili golovo še zapelili.«

Zdaj pa se veliki vezir spomni, da je smeh med spremembo prepovedan. Strah ga obide in takoj opozori kalifa na to. »Pri Meki in Medini! To bi bila pa slaba šala, če bi moral ostati štrki! Spomni se vendar neumne besede, jaz se je ne domisljam.«

»Proti vzhodu se morava trikrat prikloniti in traven reči: Mu—Mu—Mu.«

Poslavlja sta se proti vzhodu in se venomer priklanjala, da sta se jima kljuna skoraj zemlje dotaknala. Toda, žal, čarovno besedo sta pozabila, in naj se je kalif še tolikokrat priklonil in njegov vezir še željneje »Mu—Mu« klical, beseda jima je izginila popolnoma iz spomina in ubogi Hazid in njegov vezir sta bila in ostala štrka.

3.

Zalostno sta ponajala začarance po polju; nista vedela, kaj bi bedna začela. Štrkove po-stave nista mogla zameniti, v mesto nazaj tudi nista mogla, da bi se dala spoznati, zakaj kdo

bi bil štrku verjel, da je kalif, in tudi če bi bili ljudje verjeli, ali bi bili bagdaski prebivalci ho-teli imeti širka za kalifa?

Tako sta se več dni vlačila okoli in se skrom-no hranila s poljskimi sadeži, ki jih pa zaradi dolgih kljunov nista mogla prav použiti. Mar-tinčkov in žobe pa se nista hotela dotakniti. Kaj-ti bala sta se, da si s takimi slaščicami pokva-rita želodec. Njuna edina zabava v tem žalost-nem položaju je bila to, da sta lahko letala, in tako sta čisto letela na bagdadske strehe, da bi videla, kaj se tam godi.

Prve dni sta opazila po cestah velik nemir in žulost. Nekoliko četrli dan pa, odkar sta bila začarana, sta sedela na kalifovi palači, pa sta videla spodaj na cestah krasen splošč. Bobni in piščalke so donele, neki mož v škrlatnem plašču, ki je bil z zlatom vezan, je sedel na okrašenem konju, obdan od sijajno oblečenih služab-nikov. Pol Bagdada je drvelo za njim in vpilo: »Živel Mizra, vladar Bagdada!« Oba štrka na strehi se spogledata in kalif Hazid pravi: »Ali slušiš sedaj, veliki vezir, zakaj sem začaran? Ta Mizra je sin mojega smrtnega sovražnika, mogočnega čarovnika Kašurija, ki mi je v zli uri prisegel moščevanje. Toda ni še vseh dni kon-ec. Pojdi z menoj, zvešiti tovariš v nesreči, po-človata bova na prorokov grob, morda na svetlem kraju čar izgine!«

Dvigmita sta se s strehe in letela proti Me-dini.

Toda letanje jima je prizadevalo mnogo pre-glavic; kalif širka sta imela premalo voje. »O gospod,« zastaka čez par ur veliki vezir, »ne zdržim več dolgo, če—dovolite, prehitro letel! Tudi je že večer in prav bi storila, če si poišče-va kako prenočišče.«

Hazid se uda prošnji svojega služabnika; pod seboj v ravni zapazi razvalino, ki bi jima nudila zavetišče, in oba letita ha. Na kraju, kjer sta namerevala prenočiti, je stal menda svojčas

grad. Med razvalinami so se še dvigali lepi ste-bri, več dvoran, ki so bile precej dobro ohran-jene, je pričelo o nekdanji krasoti postopaj. Hazid in njegov spremljevalec sta hodila okoli po hodnikih, da bi si poiskala suh prostorček. Kar obstoji štrk Manzor. »Gospod in zapovednik,« zašepče, »da bi le ne bilo preumno za ve-likega vezirja, če bolj pa za širka, bati se shraho-v! Groza me je, zakaj tu zraven je nekaj zavetiš-čilo in zastokalo.« Zdaj obstane tudi kalif in za-sliši razločno prijetno ihtenje, ki se je zdelo, da prihaja od človeka, ne od živali. Ves radove-den hoče iti tja, od koder so prihajali tožeci glo-sovi; vezir pa ga zgrabi s kljunom za peruti-vo in ga iskreno prosa, naj ji ne spravlja v nove, neznane nevarnosti! Toda zaman! Kalif, ki mu je tudi v štrkovi koži bilo hladno srce, se iztrga in hiti v temni hodnik. Kmalu pride do vrta, ki so bila sesto prislonejena; od tam je prihajalo zdi-hovanje in stokanje. S kljunom odrine vrata, pa obstane presenečen na pragu. V razpadli soba-ni, ki je dobivala nekoliko luči le skozi malo za-určeno okence, vidi sedeti na tleh veliki sova. debele solze so ji kapale iz velikih okroglih oči in hripavi tožeci glasovi so ji prihajali iz zakur-čenega kljuna. Ko pa je zagledala kalifa in njego-vega vezirja, ki se je med tem že tudi približal, je glasno zavpila od veselja. Čedno si je z ravo pegasto perutjo otla solze iz oči in je v veliko začudenje obeh zalotila v pravi človeški arab-ščini: »Dobrodošla, štrka vidva sta mi dobro zna-menje moje rešitve, zakaj prorokovano mi je bilo nekoč, da mi pride po štrkah velika sreča!«

Ko se je kalifu začudenje poleglo, se je pri-kloni s svojim dolgim vratom, poslavlja se spo-dobno na svoje tanke noge in dejal: »Sova!« Iz tvojih besed sledam, da si mi tovarišica v ne-sreči. Toda tvoje upanje, da ti midva prineseva rešitev, je žal, zaman. Sama boš spoznala našo nezmožnost, da ti pomagava, če boš čula našo zgodbo.« Sova ga je prosila, naj pripoveduje in kalif je začel pripovedovati, kar mi že vemo.

P I S A N O P O L J E

Združeni socialisti proti kršč. strok. organizacijam

Lani mesca novembra je bila ustanovljena v Ljubljani krščanska strokovna organizacija »Zveza združenih delavcev«, ki ima sedaj svoje postojanke v 11 krajih. Takoj naslednji mesec je zaprosila delavsko zbornico za registracijo. Od zbornice ni prejela nikakega odgovora vse do meseca junija, ko ji je bilo sporočeno, da je upravni odbor zbornice meseca maja predpisal pogoje, ki jih mora izpolniti odslej vsaka organizacija za sprejem. Pripomniti je treba, da so se morale doslej organizacije prijaviti. Vpis postane sedaj torej pravica. Končno je javila delavska zbornica Zvezi združenih delavcev, da ne more biti vpisana, ker še ne obstoja eno leto.

Zakaj se je to zgodilo? V upravnem odboru zbornice sedijo sami socialisti in sicer Marksovi, krščanski in narodni. Vsem tem je silno neprijetna Zveza združenih delavcev, ki trdi s papežem Pijem XI.: Kdor je socialist, ta ne more biti katoličan! Zato so sklenili združeni socialisti po polletnem premišljevanju, da omenjena organizacija ne sme biti vpisana, ker ne sme po njihovem mnenju dobiti nobenega vpliva na delo zbornice. V jeseni bodo volitve v delavsko zbornico. Pri teh volitvah Zveza združenih delavcev ne sme nastopiti in tako bo ostala vlada v delavski zbornici še naprej v rokah združenih socialistov.

Enako stališče zbornice velja tudi za »Strokovno zvezo poljedelskega delavstva«, ki tudi še ne obstoja eno leto. Zanj je sploh vprašanje, kdaj jo bo mogel sprejeti v zbornico upravni odbor po sedanjih pogojih, ker nikjer

nimamo obratnih zaupnikov v kmetijski proizvodnji.

Delavstvo bo najdostojneje pokazalo svoje ogorčenje nad nedemokratskim, diktatorskim in protidelavskim postopanjem združenih socialistov, če jim bo pokazalo hrbet in se pridružilo »Zvezi združenih delavcev« ter »Strokovni zvezi poljedelskega delavstva«, ki edini hočeta trezno delati za delavske koristi in uveljaviti delavske pravice na podlagi krščansko-socialnih načel. Delavci! Pišite na naslov navedenih organizacij: Ljubljana, Tyrševa cesta 29.

Čehi in dr. Korošec

>Lidove Listy< v Pragi, glasilo šramekove ljudske stranke, je pisal dne 15. avg. na prvi strani o tridesetletnem javnem delovanju dr. Antona Korošca. Clankar opozarja na veliko zborovanje v Mariboru ter poudarja velike zasluge tega voditelja slovenskega naroda za slovenski narod in za Jugoslavijo sploh. Med drugim pravi, da se ima slovenski narod zahvaliti samo njemu, »da je danes svoboden in enakopraven v veliki in demokratični Jugoslaviji ter se zahvaljuje njegovim modrim in pogumnim političnim bojem za narod, za katerega je znal tudi trpeti in iti v internacijo, dokler mu ni bila vrnjena državljanska in politična svoboda.« Dalje pravi, »da je zelo dobro in pravilno razumel važnost avtoritete kot temelja vsake moderne države, zato jo je podpiral in branil. Prav tako pa se je tudi vedno boril neomajno za načela, na katerih temelji prava demokracija. Tako je postal dr. Korošec dosleden in velik nasprotnik marksizma in fašizma ter vseh drugih prevratnih elementov, ki bi mogli ogroziti demokratični

red Jugoslavije. Ena njegovih največjih zaslug je, da je znal zagotoviti državi notranji red in varnost, ki mora služiti drugim za vzor. Čeprav vlada na vseh mejah razna politična in socialna vrenja, nemir in nered, predstavlja Jugoslavija trdno celino, kjer so vse notranje sile organizirane k zgraditvi lepšega skupnega življenja. Nad varnostjo take Jugoslavije, Jugoslavije reda in dela, zahtevajočega krščansko pravno in socialno ureditev, bdi dr. Anton Korošec, katoliški duhovnik in notranji minister. On je eden tistih velikih jugoslovanskih graditeljev, ki so postavili trdne temelje Jugoslaviji ter pomogli, da je zavladal demokratični in pomirljivi duh med Srbi, Hrvati in Slovenci.«

Takih pa ni mnogo

Ze pred dvajsetimi leti je bil upokojen, vendar še vedno opravlja svoj posel Arif Cistovič, cestar iz Police blizu Trebinja. Vsako jutro gre Arif od doma z lopato in krampom in popravlja cesto prav tako kot tedaj, ko še ni bil upokojen. Prijatelji so mu svetovali, naj se ne trudi, saj ima po 35 letih napornega dela pravico, da se odpočije. Arif pa trdi, da ne more živeti brez dela in da smatra delo na cesti kot svojo dolžnost do države, ki mu je dala pokojnino. Res, izreden človek!

Železniška nesreča

Kmet Josip Šiška je te dni šel na polje na delo. V voz, s katerim se je peljal, je vpregel konja in vola. Nekako 150 korakov od njegovega doma blizu vasi Selo, 1 km pred postajo Straža-Toplice je železniški prehod. Železniška proga pa je tod nižja, kakor polje in cesta ter zato Šiška ni mogel videti, da se bliža vlak. Šiška je sicer dobro vedel, da ob tej uri ne vozijo vlaki, ni pa računl s po-

4.

Ko je bil kalif s svojo zgodbo pri kraju, se mu je sova zahvalila in dejala: »Čuj tudi mojo zgodbo in izprevidel boš, da nisem manj nesrečen kakor ti. Moj oče je kralj v Indiji, meni, njegovi edini nesrečni hčeri je ime Luza. Oni čarovnik Kašmir, ki je vaju začaral, je tudi mene strmo-glavil v nesrečo. Prišel je nekoga dne k mojemu očetu in me zasmilil za svojega sina Mizra. Moj oče pa, vročerkven mož, ga je dal po stopnicah vreči. Nemernež pa se je znal v drugačni podobi zopet prikvasiti v mojo bližino in ko sem se nekoč hotel na vrhu s piščo poživiti, mi je podal, kot suženj preoblečen, piščo, ki me je spremenila v to grdo podobo. Od strahu nezvestno me je prinesel semkaj in mi zaklical s strašnim glasom na uho: »Tu ostaneš, grda, še od živali zaničevana, do svojega konca ali pa dotlej, da te bo hotel kdo prostovoljno, celo v tej strašni podobi, vzeti za ženo. Tako se maščujem na tebi in tvojem ošabnem očetu.«

Od tedaj je preteklo mnogo mesecev. Samotno in žalostno živim kol puščavnica med tem zidovjem; svel me zaničuje, celo živalim se gnušim; lepa narava mi je zaprla, zekaj čez dan sem slepa, in te, kadar mesec razliva svojo blede luč čez to zidove pade koprena z mojih oči.

Sova je končala in si zopet s peruto obri-sala oči, kajti povest njenega trpljenja ji je privla-bila solze v oči.

Kalif se ob tej povesti princeze globoko zamislil. »Če me vse ne vara,« pravi, »obstoji med našo nesrečo skrivna zveza; toda, kje najti ključ za to uganko?« Sova mu odgovori: »O, gospod, tudi jaz to sluhim; kajti meni je nekoč v prav zgodnji mladosti neka modra žena prorokovala, da mi prinese širko veliko srečo, in morda bi jaz vedela, kako bi se mogli rešiti.« Kalif se zelo začudi in vpraša, kako to misli. »Čarovnik, ki je naju oba spravil v nesrečo,« odvrne sova, »pri-haja vsak mesec enkrat v te razvaline. Ne določ od te sobe je dvorana. Tam se po navadi gosli z

mnogimi tovariši. Ze često sem tam priskušovala. Da so si pripovedovali svoja ničvedna dejanja; morda spregovori tedaj čarovno besedo, ki sta jo pozabila.«

»O predraga princeza,« zakliče kalif, »povej, kdaj pride in kje je lista dvorana?«

Sova za trenutek pomolči in pravi na to: »Ne zamerita mi, toda le pod enim pogojem vama morem željo spoiniti.«

»Povej ga, povej ga!« zavpije Hazid. »Zapo-veduj, z vsakim se strinjam.«

»Jaz bi bila namreč tudi rada z vama vred prosta, toda to se more zgoditi le, če me hoče eden od vaju vzeti za ženo.«

Štrkoma se je videlo, da ju je ponudba ne-koliko poparila, in kalif pomigne svojemu služab-niku naj gre za trenutek z njim ven.

»Veliki vezir,« pravi kalif pred vrati, »to je precej nerodno, toda ti bi jo že lahko vzeli.«

»Tako?« odvrne le-ta, »da mi moja žena, ko pridem domov, oči izpraska? Tudi sem jaz star mož, vi pa ste mlad in neoženjen in bi laže po-dali roko mladi lepi princesi.«

»Saj to je,« vzdihuje kalif in žalostno pobesi perotnice, »kdo pa mi pove, da je mlada in lepa? To se pravi mačko v vreči kupiti!«

Dolgo sta drug drugemu prigovarjala, sled-nič pa, ko je kalif videl, da ostane njegov vezir rajši štrk, kakor pa, da bi vzel sovo za ženo, sklene, da sam izpolni pogoji. Sova se je zelo razveselila. Povedala je, da nista mogla priti bolj primerno, ker se bodo čarovniki najbrž še to noč zbrali.

Zapusti torej s štrkoma sobo, da bi ju peljala k oni dvorani; dolgo hodijo po temnem hodniku. Končno jim zasveti iz ngol razpadlega zidovja svetel trak nasproti. Ko pridejo tja, ima sova svetuje, naj bosta čisto mirna. Skozi luknjo, ob kateri so stali, so lahko videli v veliko dvorano. Bila je vsa okrašena s srebrni in krasno ozračana. Mnogoča barvastih svetilk je nadomeščala dnevno luč. Sredi dvorane je stala okrogla miza; na

njej je bilo mnogo izbranih jedi. Okoli mize je sedelo na divanu osem mož. V enem izmed njih sta spoznala štrka onega krošnjara, ki jima je bil prodal čarovni prašek. Njegov sosed ga je po-zval, naj jim pripoveduje svoje najnovejše čine. Med drugim je pripovedoval čarovnik tudi zgod-bo o kalifu in njegovem vezirju.

»Katero besedo si jima naložil?« ga vpraša drug čarovnik. »Prav težko latinsko, glasi se Mu-tabor.«

5.

Ko sta štrka ob luknji v zidovju to slišala, sta od veselja skoraj ponorela. Na svojih dolgih nogah sta tekla hitro proti izhodu, tako da jima je sova komaj sledila. Tam je dejal kalif ganičen sovi: »Rešiteljica mojega življenja in življenja mo-jega prijatelja, v večno zahvalo za to, kar si nama storila, vzemi mene za soproga.« Pojem pa se obrne proti vzhodu. Trikrat pripogneta štrka dolgi vrat proti soncu, ki je pravkar vstajalo izza go-rovja; Mutabor! zakliče in v trenutku sta iz-premenjena. V nepopisnem veselju nad novo da-rovanim življenjem se objameta gospod in slu-žabnik, se smejeta in jokata. Kdo pa popiše njuno začudenje ko se ozreta? Lepa deva v kras-nem nakitu stoji pred njima. Smehljaje se poda kalifu roko. »Ali ne spoznate več svoje sove,« pravi. Bila je ona; kalifa sta tako prevzeli njena lepota in ljubkost, da je zaklical: »Moja največja sreča je, da sem postal štrk.«

Vsi trije so šli nato proti Bagdadu. Kalif je našel v svoji obleki ne samo posodo s čarov-nim praškom, ampak tudi svojo denarnico. Zato je kupil v bližnji vasi, kar jim je bilo treba za po-tovanje in tako so prišli kmalu do bagdadskih vrat Tam pa je kalifov prihod iznenadil vse me-sto. Razglasili so ga bili namreč že za mrtvega. Zato se je vse ljudstvo silno veselilo, da jima zopet ljubljenegega vladarja v svoji sredi.

(Dalje prih.)

sebnimi vlaki, katerih eden je ob tej uri vozil po progi od Novega mesta. Strojvodja je pred prehodom dal predpisani znak, toda Šiška žvižga najdrž ni slišal. Z vozom je zavozil na železniško progo, v istem hipu pa je prihrumela lokomotiva, ki se je zaletela v voz in sicer tik med vprego ter voznikom.

Silen pritisk lokomotive je pehal pred seboj vprego, voznika in voz. Približno 15 m od prehoda dalje je obležal na progi Šiška, ki je bil očitno takoj mrtev. Njegovo truplo je bilo vse razmesarjeno. Malo dalje so bili deli voza. Približno 50 m od prelaza je ležal vol, ki ga je lokomotiva zadela v glavo ter je takoj poginil. 80 m od prehoda pa je ležal na progi konj, ki je bil tudi strašno razmrcarjen. Strojvodja je pripovedoval, da je takoj opazil nesrečo ter v vsej naglici zavrl vlak, toda v zadnjem trenutku ni bilo mogoče preprečiti nesreče. Vlak se je mogel ustaviti šele kakšnih 100 m od prehoda.

Uganka „Triglav“

Navpično: 1 raste po travnikih, 2 vodni živali, 3 ima vsak človek, 5 lastno ročno (kratica), 6 žito, 7 reka v južnem delu naše države, 11 neke vrste sretolov, 15 ženski glas, 16 tujka za stroj (n. pr.: radio?), 17 rodbinsko ime naše kraljevske družine, 18 žensko kratno ime, 19 pijača, 22 kratka, 24 žabja noga, 26 ime za vse črke, 27 vozilo, 29 ploskovna mera, 31 kratka v mašinskih knjigah, 32 znan kraj na Gorenjskem po izdelavi ščeljev, 33 cerkvena doba, 34 pritrilna členica, 35 velik otok pri Angliji, 38 glavni del človeškega telesa, 39 časovna doba, 41 glej 29 navp., 43 nekdanje telovadno društvo, 45 glej 18 navp., 48 bruto, netto, 7, 52 pritrjevalna členica (v govoru), 54 glej 84 navp., 56 glej 25 navp.

Vodoravno: 1 najvišja gora v naši državi, 8 središče krščanstva, 8 žre čelno, 10 svetopisemska oseba, 12 doktor (kratica), 13 osební zaimék, 14 nadležna žival, 15 oče, 17 rokodelce, 19 sordiliva tekočina, 20 glej 29 navp., 21 angleška provinca v Aziji, 23 nočna ptica-ujeda, 24 velika lesena posoda, 25 glej 15 vod., 28 cvetlica, 30 moški glas, 32 reč, ki se rabi v cerkvi pri blagoslovu, 37 glazbilo, 40 glej 7 navp., 42 del cerkve, 44 prižnica, 46 votlina v zemlji, 47 števnik, 49 rd, 50 glavno mesto Grčije, 51 ime čepitje, 52 bodičasta žival, 53 tekočina, 54 del tedna, 55 predplačilo, 57 tujka za dreved, 58 glej 84 navp., 59 osební zaimék, 60 glej 29 navp.

Rešitev: „Križaljke“

Vodoravno: 1 glad, 3 kača, 9 liri, 10 oreh, 11 os, 12 Moribar, 18 da, 19 šah, 21 ravan, 22 sat, 23 in, 25 ban, 26 dim, 27 noč, 29 are, 30 Abel, 31 svet, 32 vek, 34 Eva, 35 en, 36 mak, 36 on, 39 koc, 41 dinar, 43 ako, 46 ar, 47 paradiž, 49 os, 50 vedil, 52 rano, 54 Aloh, 55 drat.

Navpično: 1 glas, 2 leca, 4 dim, 5 kor, 7 čedo, 8 abot, 14 Rab, 15 Ivan, 20 hincev, 22 smetana, 24 noben, 26 drevo, 28 ček, 29 Ave, 33 rano, 36 mir, 37 kod, 39 kava, 40 orel, 42 Ri, 45 osol, 47 pih, 48 žrd.

Pšenica je dobro obrodila

Na podlagi podatkov kmetijskega ministristva znaša letos celokupni pridelek pšenice v naši državi 28 milijonov 768.200 meterskih stotov. Na tako visok pridelek niti malo niso računali in je to pridelek, kakršnega nismo imeli že od leta 1928 dalje. Leta 1928 je znašala požeta površina pšenice 1.895.235 ha, letos pa je bila nekoliko večja in je znašala 2.146.882 ha. — Povprečni pridelek pšenice je znašal leta 1928 na 1 ha 14.8 q, letos pa 13.35 q, torej nekoliko manj.

Za domačo prehrano in setev bomo potrebovali približno 20 milijonov meterskih stotov pšenice, medtem ko jo bo ostalo za izvoz še vedno 8 milijonov stotov, kar je približno 80.000 vagonov. Ker imamo na razpolago tako velike količine pšenice za izvoz, postane tudi veliko vprašanje, pod kakšnimi cenami jo bo-

mo mogli prodati in če bo sploh dana možnost izvoza za vsó pšenico, zato si zaenkrat še ne smemo delati prevelikih nad.

Zanimivo je vedeti kako se je gibal naš pridelek pšenice v zadnjih letih:

Leto:

1932	14.5 milijona meterskih stotov
1933	26.3 " " "
1934	18.6 " " "
1935	19.9 " " "
1936	28.7 " " "

Najslabši pridelek smo imeli leta 1932, ko je napravila rja na pševici ogromno škodo. — Tedaj smo pridelali samo 14.5 milijona meterskih stotov.

V posameznih banovinah je bil letošnji pridelek sledeč:

donavska	14.34 milijona met. stot.	16.6 met. stot. na 1 ha
savska	3.68 " " "	11.9 " " " "
drinska	2.85 " " "	11.8 " " " "
vardarska	1.93 " " "	8.4 " " " "
moravska	3.2 " " "	15.1 " " " "
vrhavska	1.52 " " "	10.2 " " " "
dravska	0.57 " " "	9.0 " " " "
zetska	0.54 " " "	9.0 " " " "
primorska	0.35 " " "	9.8 " " " "

Tako visokega hektarskega pridelka pšenice, kot letos dosega še nismo imeli; posebno izrazito se to vidi v donavski banovini, kjer znaša pridelek pšenice na 1 ha 16.6 q; prav malo za njo zastaja moravska banovina, kjer je dala pšenica na 1 ha povprečno 15.1 q pšenice.

Iz vseh teh navedenih podatkov je razvidno, da so pogoji za uspevanje pšenice v nekaterih južnih predelih naše države mnogo ugodnejši kot pa pri nas v Sloveniji, kjer smo imeli letos sorazmerno zelo slabo pšenično letino. Naša zemlja je slaba in za pšenico, katera zahteva predvsem dobro zemljo, neprikladna. — Drugi vzrok majhnemu pridelku

pšenice pa je iskati tudi v tem, da ponekod celo na onih malih površinah, na katerih jo sejemo, ne posvečamo dosti pažnje pravilnemu pridelovanju pšenice.

V Sloveniji je znašala letos požeta površina pšenice 63.676 ha, medtem ko je znašala lani le 62.784 ha. Leta 1934 pa je znašala samo 59.680 ha. Pridelek na 1 ha je bil letos samo 9 meterskih stotov. — Posejana površina pšenice se pri nas v zadnjih letih stalno večja. — Kljub temu pa smo pridelali letos v Sloveniji približno 100.000 meterskih stotov manj pšenice kot v preteklem letu; ta primanjkljaj bomo morali vsaj deloma kriti z uvozom pšenice iz južnih žitornih pokrajin naše države.

Vinogradniška kriza in konzervirani mošt

Pri nas je žalibog vinogradnik skoro vedno tudi viničar. Vinogradnik navadno skoraj vse grozdje predele sam v vino. Le nekoliko svojega proizvoda proda v obliki svežega grozdja, a še manj kot sladke mošt (le za časa trgatve). To je prav za prav razlog, da se pri nas proizvaja razmeroma preveč vina.

Do sedaj se ni upoštevala zelo povoljna rešitev vinogradniške krize. Da se namreč znatno zmanjšati proizvodnja vina brez kake škode za vinogradnika. Nasprotno! Dobiček more biti celo dvojni! Rešitev se glasi: velik del grozdja je treba predelati v konzervirani sladki mošt!

SLOVENEK

JE VODILNI SLOVENSKE KATOLIŠKE DNEVNIK. PIŠE V DUHU KATOLIŠKE AKCIE. STANE NA MESEK 25 DIN. PIŠITE, DA VAM POŠLJEJO NEKAJ ŠTEVILK BREZPLAČNO NA OGLED. NASLOV: „SLOVENEK“, LJUBLJANA, JUGOSLOVANSKA TISKARNA.

Preostali zmanjšani del grozdja se predele v vino. Zaradi manjših zalog vina, se mu bo cena dvignila. Tu bo že dobiček. Konservirani mošt pa bodo kupovali ženske in otroci in tisti, ki vina sploh ne pijejo. Prodajati se bo mogel vse leto, zlasti pa v poletnih vročih dneh in to v velikih količinah. S tem bo dosežen drugi dobiček.

Konzervirani mošt bo pritegnil številne polnoma nove kupce. Vino kupuje pri nas 2—3 milijone ljudi. Sladki konzervirani mošt pa bo kupovalo vseh preostalih 10 milijonov prebivalcev naše države.

Konzervirani mošt tedaj nikakor ne bo konkuriral vinu. Sladki mošt namreč ne išče kupcev med pivci vin, temveč med ostalimi prebivalstvom. Kakšna bojazan viničarjev pred gibanjem za konzerviranje sladkega mošta bi tedaj nikakor ne bila upravičena. Vinogradniki bi se morali zavzeti za to gibanje v čim večji meri. Kajti vse bolj je razvidna potreba, da se grozdje predeluje v dve obliki, v vino in mošt, a ne kot doslej samo v vino. K sreči obstoja sredstvo (Nipakombin A II), ki je z njim mogoče vsakemu vinogradniku brez strokovnih priprav konzervirati sladki mošt. Na ta način bodo vinogradniki pridobili nove kupce in tako bo omogočen tudi nov procvit našega vinogradništva.

A. Mužinič, prof.

